

Conceptual Explanation and Validation of Reconstruction Indicators in Rural Areas

Soodabeh Ahmadi ¹, Tahereh Sadeghloo ²✉, Hamid Shayan ³

1. Department of Geography, Faculty of Letters and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

Email: ahmadi.soodabe@gmail.com

2. (Corresponding Author) Department of Geography, Faculty of Letters and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

Email: tsadeghloo@um.ac.ir

3. Department of Geography, Faculty of Letters and Humanities, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran

Email: Shayan34@um.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article History:

Received:

13 January 2023

Received in revised form:

11 November 2023

Accepted:

11 November 2023

Keywords:

Validation,
Rural Reconstruction,
Rural Regeneration,
Structural Changes,
Functional Changes.

ABSTRACT

The term rural reconstruction refers to the change of the methods of various socio-economic processes or the transformation of the socio-economic processes of rural areas or in some way to the change of the overall structure of the organizational form, economic, political and social institutions as a result of many external and internal factors. Considering the limited background in this regard, the present research seeks to identify and validate rural reconstruction indicators from the point of view of experts and experts in this field. In this regard, 5 dimensions and 77 indicators through a researcher-made questionnaire in the form of a Likert scale by 40 experts and experts in the field of rural studies were evaluated. In order to prioritize the indicators based on the opinion of experts regarding the importance of the five dimensions, the mean, median, mode and coefficient of variation statistics were calculated. In order to evaluate the average opinions of faculty members and experts, a sample T-Test test was used, and the results show that the spatial dimension of reconstruction is more important with an average of 4.14%. Vicor technique was used to validate and reach consensus among experts, and Mann-Whitney test was used to compare the views of two groups of faculty members and experts. Thus, 23 out of 77 indicators were found to be inappropriate. Also, in order to compare the opinions of two groups of academic staff members and experts regarding the reconstruction indices of the T-test, two independent samples were taken at the level of dimensions and indices, and the results show the difference in the reconstruction structure both at the level of dimensions and at the level of indices among these There are two groups. Finally, after performing various stages of calculations, the indicators were ranked. In this regard, the indicator that has been the focus of experts in the reconstruction of rural areas is "improvement of the economic relationship between the village and the surrounding cities" related to the spatial dimension.

Cite this article: Ahmadi, S., Sadeghloo, T., & Shayan, H. (2024). Conceptual Explanation and Validation of Reconstruction Indicators in Rural Areas. *Human Geography Research Quarterly*, 56 (3), 225-245.

<http://doi.org/10.22059/jhgr.2023.353816.1008576>

Extended Abstract

Introduction

Today, the term rural reconstruction has become one of the most important topics of rural studies with the speed and continuity of changes in rural areas. Rural reconstruction means spatial-spatial reproduction, revival or physical-physical, cultural, social, strategic changes in villages. Reconstruction can be seen as the result of many causes and micro-macro factors such as development plans, ruling policies, migration flows, development of technologies and communications, environmental changes, globalization, tourism development over time, which brings changes in spatial structure and functions. In this regard, several studies have been carried out in the field of reconstruction. In many of these studies, reconstruction has been considered in the sense of structural changes, restoration, regeneration, and revitalization from an economic perspective, which is due to the novelty of the topic and the complex process of reconstruction. The reconstruction of rural areas includes different dimensions, therefore, in this research, the attempt to develop a theory that can include all dimensions of reconstruction has rarely been made. It should be noted that the reconstruction deals with the overview of the structural and functional changes of the village and its issues, so the positive feature of this perspective is avoiding one-dimensional and one-sided thinking. According to this feature, it is possible to examine various elements in this whole unit, which have been less paid attention to in the reviewed studies. The main goal in this study is to provide systematic and systematic indicators to operationalize various aspects of reconstruction according to the conditions of rural areas and their changes over time so that researchers, practitioners and planners of rural issues can use these indicators in their studies. Take advantage Therefore, the key and central question of this article is: What are the important and effective indicators in the reconstruction of rural areas? And according to the conditions of rural areas of Iran, are these indicators valid according to academic experts and executive experts?

Methodology

In the current research, in order to obtain important indicators in the field of reconstruction, firstly, due to the lack of official statistics regarding the number of the sample community of experts, people who had expertise in the field of geography, rural planning, Also, people who have done research on the topic or a part of it and were able to access them, were randomly selected to complete the questionnaire. In total, a list of 50 people was prepared and the questionnaire was given to all of them and finally 40 people answered the questionnaires. In order to weight the indices and criteria extracted regarding reconstruction, the respondents were asked to give points to each of the criteria based on a spectrum of 1-5. In order to prioritize the indicators, the mean, median, mode and coefficient of variation statistics were calculated. At first, to evaluate the average opinions of academic staff members and experts, a sample T-Tech test was used, and in order to validate and reach the consensus of the experts, in addition to the average statistics from Vicor technique, and to compare the views of two groups of academic staff members and experts from Mann-Whitney test was used. Also, in order to compare the opinions of two groups of faculty members and experts regarding the reconstruction indices of the T-test, two independent samples were taken at the level of dimensions and indices. Finally, the indicators were placed in the Vicor model for ranking, so that in the first step, the answers were entered into the Excel software and its matrix was formed. Then, in the second step, the numbers were calculated. Finally, the weight of 77 criteria was obtained based on Vicor's model and their ranking was done.

Results and discussion

To check that the indicators used in each sector are suitable for use in rural planning and in practice they can be used in the process of planning and evaluating rural development projects, the coefficient of variation was used. Since the average of the answers does not necessarily indicate the distribution of the opinions of the respondents and it may cause wrong

conclusions in the process of evaluating the indicators due to the existence of high variance among the answers, Therefore, the standard deviation of the answers was also taken into consideration so that the difference of opinion of the respondents was included in the evaluation of each index, and for this reason, the coefficient of change was obtained by dividing the standard deviation of the answers by their average. The Mann-Whitney test on indicators to determine the consensus status of experts showed that there is no consensus among 77 indicators in relation to 23 indicators, and these indicators have been found to be unsuitable or less important than other indicators for the reconstruction of rural areas. The results of the evaluation of the average dimensions of rural reconstruction from the respondents' point of view, using the one-sample t-test with a median value of 3 to evaluate the effectiveness of the indicators, showed that the value of the T statistic in all indicators is higher than the average value (i.e. 3), And the significance level of all dimensions of the variables, i.e. reconstruction, has a significance level of less than 5 percent, which indicates their significant effect in measuring and evaluating the target of the variable. Comparing the opinions of two groups of academic staff members and experts shows that the reconstruction structure is different in terms of dimensions between these two groups. The comparison between the opinions of two groups of experts and academic experts at the overall level showed that the structure of reconstruction is different between these two groups and the average of the group of academic staff members is larger than that of experts. The ranking of the indicators using the Vicor model indicates that the experts assigned the highest rating to the indicator "Improving the economic relationship of the village with the surrounding cities".

Conclusion

In view of the fact that in Iran still not much attention has been paid to the topic of reconstruction and the number of scientific researches in this field is very small, also since this issue has not been taken into account in development programs, especially the development of rural areas of

Iran, therefore determining and introducing Indicators affecting the reconstruction of rural areas can pave the way for future development plans, and executive bodies and universities can plan the movement towards reconstruction in different dimensions using the introduced indicators, as well as those analyzed by experts.

Keywords: rural reconstruction, structural changes, validation, rural regeneration, functional changes.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work declaration of competing interest none.

Conflict of Interest

Authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

We are grateful to all the scientific consultants of this paper.

تبیین مفهومی و اعتبارسنجی شاخص‌های بازساخت در نواحی روستایی

سودابه احمدی^۱، طاهره صادقلو^۲، حمید شایان^۳

- ۱- گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: ahmadi.soodabe@gmail.com
- ۲- نویسنده مسئول، گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: tsadeghloo@um.ac.ir
- ۳- گروه جغرافیا، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. رایانامه: Shayan34@um.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

اصطلاح بازساخت روستایی به تغییر شیوه‌های فرآیندهای مختلف اجتماعی-اقتصادی و یا دگرگونی فرآیندهای اقتصادی-اجتماعی نواحی روستایی یا به‌نوعی به تغییر ساختار کلی شکل سازمانی، نهادهای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی در اثر عوامل بیرونی و درونی بسیاری اشاره نماید. با توجه به پیشینه محدود در این خصوص، تحقیق حاضر به دنبال شناسایی و اعتبارسنجی شاخص‌های بازساخت روستایی از دیدگاه متخصصان و صاحب‌نظران این حوزه می‌باشد. در این راستا ۵ بعد و ۷۷ شاخص از طریق پرسشنامه محقق ساخته در قالب طیف لیکرت توسط ۴۰ متخصص و خبره در حوزه مطالعات روستایی مورد ارزیابی قرار گرفت. به‌منظور اولویت‌بندی شاخص‌ها بر اساس نظر کارشناسان در خصوص اهمیت ابعاد پنج‌گانه، آماره‌های میانگین میانه، مد و ضریب تغییرات آن‌ها محاسبه گردید. جهت ارزیابی میانگین نظرات اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده گردید که نتایج بیانگر اهمیت بیشتر بعد فضایی بازساخت با میانگین ۴/۱۴ درصد است. برای اعتبارسنجی و دستیابی به اجماع نظر متخصصان از تکنیک ویکور و برای مقایسه دیدگاه‌های دو گروه اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان نیز از آزمون من‌ویتنی استفاده شد. بدین ترتیب که ۲۳ شاخص از ۷۷ شاخص، نامناسب تشخیص داده شدند. همچنین جهت مقایسه بین نظرات دو گروه اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان در خصوص شاخص‌های بازساخت آزمون تی دو نمونه مستقل در سطح ابعاد و شاخص‌ها گرفته شد که نتایج بیانگر تفاوت سازه بازساخت هم در سطح ابعاد و هم در سطح شاخص‌ها در بین این دو گروه است. در نهایت پس از انجام مراحل مختلف محاسبات، شاخص‌ها رتبه‌بندی شدند. در این راستا، شاخصی که بیشتر در بازساخت نواحی روستایی مورد توجه خبرگان بوده است، «بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف» مربوط به بعد فضایی است.

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۱/۱۰/۲۳

تاریخ بازنگری:

۱۴۰۲/۰۸/۲۰

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۲/۰۸/۲۰

واژگان کلیدی:

اعتبارسنجی،
بازساخت روستایی،
بازآفرینی روستایی،
تغییرات ساختاری،
تغییرات کارکردی.

استناد: احمدی، سودابه؛ صادقلو، طاهره و شایان، حمید. (۱۴۰۳). تبیین مفهومی و اعتبارسنجی شاخص‌های بازساخت در نواحی روستایی. فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی، ۵۶ (۳)، ۲۴۵-۲۲۵.

<http://doi.org/10.22059/jhgr.2023.353816.1008576>

مقدمه

امروزه اصطلاح باز ساخت رو ستایی با سرعت و تداوم تغییرات نواحی رو ستایی به یکی از مهم‌ترین موضوعات مطالعات رو ستایی تبدیل شده است. باز ساخت رو ستایی به معنای باز تولید مکانی- فضایی، تجدید حیات یا تغییرات فیزیکی- کالبدی، فرهنگی، اجتماعی، راهبردی و ... در روستاها تعبیر می‌شود (ابراهیمی، ۱۳۹۵). باز ساخت را می‌توان به عنوان انتقال مفهوم تغییر به سوی نظم متمایز قابل توجه و پیکربندی اجتماعی، اقتصادی و زندگی سیاسی متفاوت از تغییرات جزئی گذشته و توأم با ساخت جدید (سوجا^۱ و همکاران، ۱۹۸۳، ۱۹۵؛ پاک شیر و صرافی، ۱۳۸۶) و نتیجه علل و عوامل خرد و کلان بسیاری نظیر طرح‌های توسعه، سیاست‌گذاری‌های حکمروایی، جریان‌های مهاجرتی، توسعه فناوری‌ها و ارتباطات، تغییرات محیطی (اقليمی و مخاطرات)، جهانی شدن، توسعه گردشگری و ... در گذر زمان دانست که تغییر ساختار و کارکردهای فضایی را به همراه دارد.

تاکنون مطالعات متعددی در زمینه باز ساخت انجام شده است (رجوع شود به نوری نژاد، ۱۳۸۹، نصیری مقدم و خوش سیم، ۱۳۹۴، زارعی و همکاران، ۱۳۹۴، شاهسوند اینانلو، ۱۳۹۶، محمودی و همکاران، ۱۳۹۷، بامری و همکاران، ۱۳۹۸، ژو^۲، ۲۰۱۵، شیک^۳ و همکاران، ۲۰۱۸، بودیاف^۴، ۲۰۱۹، تاماکی و ایکینوز^۵، ۲۰۱۹، جورجویچ^۶ و همکاران، ۲۰۱۹، پائولا پول^۷، ۲۰۱۹، سانگ^۸ و همکاران، ۲۰۲۰، یانسویی^۹ و همکاران، ۲۰۲۰، یو^{۱۰}، ۲۰۲۰، هوانگ و همکاران، ۲۰۲۰، ژویان و نا^{۱۱}، ۲۰۲۱). در بسیاری از این مطالعات باز ساخت به معنای تغییرات ساختاری، احیا، باز آفرینی و تجدید حیات و از منظر اقتصادی آن مدنظر قرار گرفته است، که این به دلیل تازگی موضوع و فرآیند پیچیده باز ساخت است. باز ساخت نواحی رو ستایی ابعاد مختلفی را دربر می‌گیرد، از این رو در این تحقیقات تلاش در تدوین نظریه‌ای که بتواند کلیت ابعاد باز ساخت را شامل شود به ندرت صورت گرفته است. مرور نتایج مطالعات خارجی نیز نشان می‌دهد که بیشتر مطالعات حول محورهایی نظیر ابعاد باز ساخت (باز ساخت اجتماعی نظیر تغییر ارزش‌های اجتماعی چون انسجام اجتماعی و آداب و رسوم سنتی، تجدید ساختار جمعیت، باز ساخت کالبدی نظیر تغییر کاربری اراضی رو ستایی، باز ساخت اقتصادی نظیر تغییر شیوه‌های کشاورزی و یا تنوع اقتصاد) و همچنین عوامل مؤثر بر باز ساخت چون جهانی شدن، گردشگری، روابط شهر و روستا، مهاجرت معکوس و غیره به صورت پنهان انجام شده است (رمضان زاده لسبویی، ۱۳۹۸؛ ابراهیمی، ۱۳۹۵)؛ باید دقت کرد که باز ساخت به کل نگرایی تغییرات ساختاری و کارکردی روستا و مسائل آن می‌پردازد (ابراهیمی، ۱۳۹۵)؛ کاظمی چسمورک و همکاران، ۱۳۹۸؛ قاسمی سبانی و همکاران، ۱۳۹۷؛ حاجی نژاد و همکاران، ۱۳۹۵؛ صیدالی و همکاران، ۱۳۹۳؛ رحمانی فضلی و همکاران، ۱۳۸۸)؛ بنابراین ویژگی مثبت این دیدگاه، پرهیز از تفکر تک بعدی و یک سونگراست، با توجه به این ویژگی می‌توان عنا صر مختلفی را در این کل واحد مورد بررسی قرار داد که در مطالعات بررسی شده بدان کمتر توجه شده است.

-
1. Soja
 2. Xue
 3. Reichert-Schick
 4. Su
 5. Boudiaf
 6. Tamaki & Ichinose
 7. Đorđević & Janjić
 8. Paola Pola
 9. Song, Junmei, Xiaofang & Hai
 1. Yansui, Yuzhu & Yuanyuan 0
 1. Yu 1
 1. Huang 2
 1. Xuyan & Na 3

هدف اصلی در این مطالعه، ارائه شاخص‌های سیستماتیک و نظام‌مند برای عملیاتی کردن جنبه‌های گوناگون بازساخت متناسب با شرایط نواحی روستایی و تغییرات آن‌ها در طول زمان است، تا پژوهشگران، دست‌اندرکاران و برنامه‌ریزان مسائل روستایی بتوانند در مطالعات خود از این شاخص‌ها بهره‌گیرند. شاخص‌های مفید، ارزش و اعتبار بالایی در فرایند برنامه‌ریزی و بازساخت روستاها دارند، زیرا آن‌ها می‌توانند اطلاعات دقیق‌تر و کاربردی‌تری از مسائل و چگونگی بازساخت در مناطق روستایی ارائه کنند. بنابراین در مقاله حاضر، شاخص‌های مؤثر بر بازساخت روستاها در ابعاد مختلف معرفی شدند و در معرض قضاوت و داوری تعدادی از استادان دانشگاه و کارشناسان فعال مرتبط با موضوع قرار گرفتند تا فهرستی از شاخص‌های مؤثر در بازساخت نواحی روستایی به دست آید و در اختیار سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان، مدیران، و پژوهشگران قرار گیرد. زیرا شناخت ابعاد و شاخص‌های بازساخت، اولین گام در انجام این پژوهش است و به‌واقع مسئله اصلی و مجهول این پژوهش همین امر است. از این‌رو، پرسش کلیدی و محوری مقاله حاضر این است که: شاخص‌های مهم و تأثیرگذار در بازساخت نواحی روستایی کدام‌اند و با توجه به شرایط مناطق روستایی ایران، آیا این شاخص‌ها از نظر خبرگان دانشگاهی و کارشناسان اجرایی، اعتبار دارند؟

مبانی نظری

هر نظام فضایی از جمله سکونتگاه‌های روستایی، نه‌تنها تحت تأثیر نیروها و روندهای درونی جاری در محیط خود است، بلکه ضمناً از نیروها و روندهای بیرونی نیز به‌شيوه‌های مختلف تأثیر می‌پذیرد (قاسمی‌سیانی و همکاران، ۱۳۹۷: ۴۸). به عبارتی نتیجه بسیاری از سیاست‌ها، عوامل بیرونی و درونی وقوع تغییراتی در ابعاد مثبت و منفی در نواحی است که می‌توان از آن به‌عنوان بازساخت یاد کرد. مفهوم بازساخت در لغت به معنای ساماندهی جدید یک سیستم و یا یک واحد اقتصادی با هدف افزایش کارایی است (Cambridge Advanced Learner's Dictionary: 2004). بنابراین فضا تحت تأثیر عوامل مختلف از طریق ساخت‌وساز مداوم، ساختار شکنی و بازساخت، به ویژگی‌های بی‌سابقه‌ای دست می‌یابد. تعداد فزاینده‌ای از محققان بین‌المللی به بازساخت نواحی روستایی، متشکل از بازساخت سکونتگاه‌ها، بازساخت اجتماعی-اقتصادی، بازساخت فضایی و بازساخت فرهنگی جغرافیای روستایی توجه کرده‌اند. برخی دیگر از محققان مفهوم بازساخت را در زمینه‌های وسیع‌تری مانند گردشگری کشاورزی، توسعه مقصد روستایی، برنامه‌ریزی چشم‌انداز روستایی، دگرگونی روستاهای سنتی و گردشگری شهرنشینان گنجانده‌اند. از این دیدگاه، مناطق روستایی به‌عنوان فضاهایی شناخته می‌شوند که می‌توانند از طریق بازساخت طولانی‌مدت و نه به‌عنوان واحدهای جغرافیایی ساده یا ضمیمه‌های مناطق شهری، جوان‌سازی شوند (Tao et al, 2018:3). بازساخت، همچنین به مجموعه پیچیده‌ای از تغییرات (در نقش دولت، تولید اقتصادی و جامعه محلی) اشاره دارد که ناشی از روابط قدرت سیاسی و اقتصادی است (György & Randelli, 2022:100). تعریفی دیگر، بازساخت روستایی را یک پروژه سیستماتیک در عمل می‌داند که موقعیت جغرافیایی، مبنای اقتصادی، منابع مالی، سرمایه اجتماعی و نیروی انسانی عوامل داخلی مؤثر بر تجدید ساختار فضا هستند، علاوه بر این، تجدید ساختار فضایی، اقتصاد و جامعه به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در رابطه با کاربری زمین، امور مالی، تأمین اجتماعی و سایر نهادهای تخصیص منابع است (Tu et al, 2018:145).

سوجا (۱۹۸۷)، این موارد را در خصوص مفهوم بازساخت ارائه می‌دهد: بازساخت به معنی اتصال در گرایش‌های عام و تغییر به سمت یک نظم متفاوت قابل توجه و پیکربندی زندگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی است (سوجا همکاران،

۱۹۸۳، به نقل از رمضان زاده و همکاران، ۱۳۹۸). این مفهوم در نواحی روستایی، مفهومی جدید در ادبیات برنامه‌ریزی توسعه روستایی است که با نگاهی به گذشته و سیر تاریخی روستاها، تغییرات و تحولات صورت گرفته در روستاها را به‌عنوان مبنای تصمیمات و الزامات توسعه‌ای در نظر می‌گیرد. هر چند طرح این مفهوم در اواخر دهه ۱۹۷۰ با محتوای اقتصادی و در راستای بهبود عملکرد سازمان‌های تولیدی به‌خصوص در شرایط دگرگونی جدید در سیستم اقتصاد جهانی مطرح گردید؛ اما نگرش‌های مختلف به این مفهوم توانست در عمقی فراتر از تحلیل‌های اقتصادی، ارتباط متقابل خصوصیات اجتماعی، فرهنگی و مکان‌های جغرافیایی را بر فرآیند عملکرد بازساخت نشان دهد (Hall 1998: 37) به نقل از پاکشیر و صرافی، ۱۳۸۶: ۴۰۱).

از دهه ۱۹۷۰ میلادی با عنایت به این تحول شناختی در علوم جغرافیایی در بین ابعاد مختلف فضای جغرافیایی، بُعد سیاسی فضا به‌مثابه یکی از مهم‌ترین ابعاد فضا جهت حل‌وفصل این چالش‌ها وارد عرصه مطالعات گردید (لشگری تفرشی، ۱۱-۱۳۹۶: ۱۴). در راستای این تحولات مکتب جغرافیای ساختارگرا در دهه ۱۹۹۰، علیه نگرش‌های رایج درباره مفهوم فضا در جغرافیا که اغلب از مکتب جغرافیای اقتصاد سیاسی برآمده بودند، جبهه‌گیری کرد. از نظر مکتب جغرافیای ساختارگرا، مفهوم فضا و دولت در نگرش‌های اقتصاد سیاسی و مکتب ساختارگرا ثابت و طبیعی در نظر گرفته شده‌اند؛ درحالی‌که فرآیندهای گفتمانی همواره سبب «بازساخت فضا» می‌شوند (مشکینی و رحیمی، ۱۳۹۲: ۸۹-۹۰-۹۱). جغرافیدانان نسبت‌گرا اهمیت ویژه‌ای برای عملکرد قدرت در «تولید و بازساخت» فضای جغرافیایی قائل می‌باشند. موضع نسبی‌گرا سرآغاز ورود ایده‌آلیسم معرفت‌شناسانه و ایدئولوژیک به مطالعات علوم جغرافیایی بود. به‌طوری‌که انگاره روش‌شناسانه ایدئالیست و آرمانگرایانه فرااثبات‌گرا در چارچوب این موضع فلسفی وارد مطالعات جغرافیایی گردید. در این انگاره، مفهوم فضای جغرافیایی هرگز نهایی نبوده و بیشتر نقطه آغاز برای شناخت اثرات نیروها و فرایندهای حاکم بوده است که تحت عنوان «بازنمایی فضایی» معروف می‌باشد. از جمله رویکرد دیگری که به بازساخت اشاره دارد، نگرش سازه‌انگاره است. بسیاری از دانشمندان از جمله دیلتای 'تلقی کمی' داشتن از طبیعت را منشأ شکاف در جغرافیای طبیعی و جغرافیای انسانی می‌دانند و بر این اساس می‌کوشند علوم طبیعی و فرهنگی را از یکدیگر جدا نکنند. در این راستا نگرش سازه‌انگاره ساخت فضای جغرافیایی را ساخته‌وپرداخته رویه‌های اجتماعی دانسته و در تحلیل ساخت فضا به رویکرد جامعه‌شناسی تاریخی ارجحیت بیشتری قائل می‌گردد. در این رویکرد اساسی‌ترین حقیقت در ساخت و تغییر ابعاد مختلف فضا منبعث از سرشت و ساختار آگاهی جامعه است و فرآیندها و ساختارهای فضایی تنها از طریق ساختارهای معنایی بینا ذهنی «بازساخت» می‌گردند (لشگری تفرشی، ۱۳۹۵: ۱۰۳).

دسته دیگری از نظریات که معتقد به بروز تغییرات در طول زمان هستند، می‌توان به نظریه اشاعه‌گرایی اشاره کرد. اشاعه‌گرایان تغییر را عموماً نشانی از تأثیرپذیری از محیط بیرونی می‌دانند که از خلال هم‌جواری یا انتقال و حرکت، فرهنگ مبدأ را به محیط فرهنگ مقصد رسانده است. آن‌ها کمتر به توانایی فرهنگ در کشف و ابداع باور دارند و بیشتر به قابلیت آن‌ها در تقلید و فرهنگ‌پذیری تأکید می‌کنند. رویکرد دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، کارکردگرایی است. کارکردگرایی رویکردی است که از جهت تاریخی، اجتماعی و اندیشه‌ای ریشه در بستر اجتماعی و فرهنگی خاص دارد. تبیین کارکردی از حیث اجتماعی ریشه در فرهنگ اصالت سودمندی و از حیث تاریخی در اندیشه افراد مانند کنت، اسپنسر^۳ و دورکیم^۴ ریشه دارد (قاسمی سیانی و همکاران، ۱۳۹۷: ۵۳). بر اساس نظریه کارکردگرایی، در مطالعه تغییرات

1. Dale Thai
2. Auguste Comte
3. Herbert Spencer
4. David Émile Durkheim

فرهنگی، پیوستگی و کلیات اجزا و عناصر اصلی آن مهم است؛ زیرا با تکیه بر این نظریه می‌توان فرایندها و تغییرات فرهنگی نواحی روستایی را بازشناخت. در نظریه کارکردگرایی، منظور از اصل جامعیت آن است که هر پدیده مادی و اجتماعی به‌عنوان جزء در نظر گرفته‌شده و در رابطه با کل تحلیل می‌شود. مکتب کارکردگرایی اجزای فرهنگ را دارای پیوستگی و وابستگی متقابل می‌داند (کروبی و بذرافشان، ۱۳۹۴: ۷۸).

به‌طور کلی بازساخت جغرافیایی در مرحله اول روی دو عامل مهم تأکید می‌کند: (۱) تقسیم مکانی - فضایی کار؛ (۲) سرمایه‌گذاری، در مرحله دوم تأثیرات باز ساخت در سطوح محلی و جهانی مورد توجه قرار می‌گیرد (هادی‌پور و همکاران، ۱۳۹۴: ۷۵). دو روش متفاوت برای درک مفاهیم تجدید ساختار نواحی روستایی در حلقه دانشگاهی وجود دارد: یکی آن را به‌عنوان یک فرایند تکاملی در قلمرو روستایی، با تمرکز بر تجزیه و تحلیل ویژگی‌های عینی مختلف نشان داده‌شده در این فرایند، در نظر می‌گیرد. دیگری آن را به‌عنوان وسیله‌ای استراتژیک برای توسعه روستایی در نظر می‌گیرد و بر مداخله انسان‌ها برای ارتقای مؤثر تکامل مثبت مناطق روستایی به‌صورت از پیش تعیین‌شده تأکید می‌کند (Feng, 2012).

معنای بازساخت روستایی بین مطالعات مختلف متفاوت است و اغلب به‌طور مبهم تعریف می‌شود. دیدگاه زمانی باز ساخت نواحی روستایی نیز بین مطالعات متفاوت است. در برخی از مطالعات کل دوره پس از جنگ در نظر گرفته شده است در حالی که مطالعات دیگر با بحران اقتصادی که در دهه ۱۹۷۰ بر جهان غرب تأثیر گذاشت آغاز می‌شود (Pettersson, 2002: 14-15). به عبارتی، در دهه ۱۹۷۰، "بحران اقتصادی کشاورزی" در جهان غرب به‌طور مستقیم باعث کاهش بهره‌وری روستاها شد. در این میان، فراصنعتی‌سازی و ضد شهرنشینی جریان سرمایه‌های صنعتی (صنایع رده پایین) و طبقه متوسط شهری را به مناطق روستایی سوق می‌دهد و ادغام سرمایه صنعتی و طبقه شهری با بازسازی ساختار، کارکردهای مصرفی جدیدی ایجاد می‌کند. و روابط مالکیت کشاورزی زمین محور و در نتیجه فضای روستایی را احیا می‌کند (Li, 2022: 2). در واقع، باز ساخت نواحی روستایی در جهان غرب یک فرایند تکاملی را طی کرده است که به نوبه خود توسط عوامل اقتصادی، اجتماعی و همه‌جانبه رهبری می‌شود. به همین ترتیب، دگرگونی روستایی نیز مراحل مختلف توسعه را طی کرده است که روستاهای تولید محور، مصرف محور، چند کارکردی و جهانی شده بودند. در قرن بیست و یکم، با توسعه عمیق جهانی شدن، باز ساخت نواحی روستایی در کشورهای توسعه‌یافته ویژگی‌های جدیدی به خود گرفته است. جهانی شدن جریان جهانی سرمایه، نیروی کار و عوامل دیگر را ارتقا داده است و سوزدهای روستایی جدید مانند شرکت‌های چندملیتی، مهاجران کارگری، پناهندگان و پناهجویان در آن مشارکت داشته‌اند که روستا را به یک جامعه کثرت‌گرا تبدیل کرده است. از طرفی دیگر، دگرگونی اکولوژیکی روستایی به موضوعی جهانی برای باز ساخت و دگرگونی روستایی تبدیل شده است (Wang & et al., 2022: 1-5). این در حالی است که موضوع باز ساخت و دگرگونی روستایی کشورهای در حال توسعه، در فرایند صنعتی شدن و شهرنشینی سریع سرچشمه گرفته است، بنابراین مفاهیم و ویژگی‌های متفاوتی با کشورهای توسعه‌یافته غربی دارد. انگیزه‌های اولیه باز ساخت روستایی، خروج جمعیت در مقیاس بزرگ ناشی از صنعتی شدن و شهرنشینی سریع و انتقال عوامل تولید (مانند زمین و سرمایه) به صنایع شهری، محتوای اصلی بازسازی اقتصادی، اجتماعی و فضایی است. تجدید ساختار اقتصادی عمدتاً در بازاری شدن تولیدات کشاورزی و تغییرات در ساختار صنعتی روستایی متجلی می‌شود. بازساخت اجتماعی عمدتاً با تمایز گروه‌های اجتماعی و تغییرات جمعیتی روستایی و تجدید ساختار فضایی عمدتاً با توسعه موازی شبکه‌های حمل‌ونقل، رها شدن روستاها و محیطزیست آشکار می‌شود (Li, 2022: 2). در نتیجه هدف بازساخت و احیای روستایی تقویت صنعت روستایی و استانداردهای زندگی، دستیابی به تمدن اکولوژیکی و روستایی، رفع فقر و بهبود حکمرانی از طریق باز ساخت اقتصادی، سیاسی و فرهنگی در

روستاها است. در این راستا، مجموعه‌ای از اقدامات، از جمله یکپارچه سازی زمین‌های روستایی، استراتژی‌های یارانه کشاورزی و سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های روستایی، برای بازساخت و احیای روستاها در بسیاری از کشورها اتخاذ شده است (Kong et al, 2021:255).

در مطالعات حوزه بازساخت برخی از نظریات به‌نوعی عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر بازساخت را تبیین کرده‌اند، اما بسیاری از این دیدگاه‌ها و نظریه‌هایی که تکوین و تحول سازمان فضایی نظام سکونتگاهی را در کشورهای درحال توسعه تفسیر می‌کنند تحلیل‌ها، الگوهای کلان و تعمیم‌های گسترده‌ای ارائه می‌دهند که در سطوح ملی و فراملی کاربرد دارند اما کارکرد تحلیلی چندانی در تبیین سازمان فضایی نواحی ندارند و از افشای واقعیت تحولات توسعه و تغییرات در سطح محلی و منطقه‌ای عاجزند (علی‌اکبری و همکاران، ۱۳۹۴:۷۴). در این بین عوامل و نیروهای مختلف درونی و بیرونی مانند (گردشگری، مهاجرت، مشارکت، افزایش جمعیت، تغییر در اراضی کشاورزی، تغییر در خدمات، اشتغال، قیمت‌ها، تغییر در ساخت‌وساز، تغییر در منابع آب، جریان اطلاعات، فناوری و نوآوری، تضاد نهادهای اطلاعاتی و...) (سعیدی و ایمانی، ۱۳۹۳:۱۴) نیز در تغییر و تحولات کارکردی نواحی روستایی مؤثر بوده و نقش بسزایی داشته‌اند (علیائی و عزیز، ۱۳۹۸:۲۲۵). اما آنچه که امروزه مطرح است اینکه، با تحول روستاها به‌تبع آن کارکردهای آنان نیز متحول شده است، بنابراین عواملی که منجر به بازساخت روستاها می‌شوند نیز مختلف هستند، علاوه بر آن، انگیزه‌ها هم برای گام نهادن در بازساخت آن‌ها متنوع است. آن‌ها ممکن است به شکل بخشی از دستور کار دولت برای توسعه مجدد فرهنگی یا اقتصادی باشد و یا اینکه به‌عنوان وسیله‌ای برای جذب سرمایه‌گذاری و گردشگری، یا نوزایش طرح‌ها، که ممکن است یک روش ابتکاری بنیادی برای بهبودهای زیست‌محیطی گسترده‌تر و توسعه‌های زیربنایی باشد (حسین‌زاده و مولوی‌عربشاهی، ۱۳۹۷:۱۸۸). خلاً موجود در زمینه شاخص‌های بازساخت در ایران مبنایی برای انجام مطالعه‌ای دقیق‌تر از شاخص‌ها بازساخت و اعتبارسنجی آن‌ها در این مقاله است.

روش پژوهش

مراحل مطالعه حاضر شامل دو مرحله است: نخست با بررسی پژوهش‌های انجام شده در زمینه شاخص‌های بازساخت، تعداد ۹۱ شاخص تدوین و انتخاب شد که با در نظر داشتن تعریف بازساخت، در مجموع می‌توان به پنج بعد از شاخص‌ها و متغیرهای اساسی در دستیابی به الگویی معین برای بازساخت روستاها اشاره کرد و در مرحله دوم مطالعه، میزان اهمیت این شاخص‌ها بر اساس دیدگاه خبرگان آزمون شده است. شاخص‌های تبیین‌کننده بازساخت روستایی به‌عنوان ورودی‌های مدل است، که نقش عناصر پایه را در مدل دارند و از ۵ مؤلفه اصلی بازساخت کالبدی با ۲۰ شاخص، بازساخت اجتماعی فرهنگی با ۲۶ شاخص، بازساخت اقتصادی با ۱۴ شاخص، بازساخت زیست‌محیطی با ۱۱ شاخص، و بازساخت فضایی با ۶ شاخص سنجش می‌شود. در این گام به کلیه شاخص‌هایی که در تبیین بازساخت روستایی تأثیر دارند بررسی و تعیین اعتبار می‌شوند. در پژوهش حاضر نیز برای به‌تعیین شاخص‌های مهم در زمینه بازساخت، جامعه خبرگان شامل افرادی که دارای تخصص‌هایی در حوزه جغرافیا، برنامه‌ریزی روستایی و در خصوص موضوع بودند برای تکمیل پرسشنامه به صورت تصادفی انتخاب شدند. در مجموع ۴۰ نفر از فهرست ۵۰ نفر منتخب به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. به‌منظور وزن‌دهی به شاخص‌ها و معیارهای استخراج شده در مورد بازساخت، از پاسخگویان خواسته شد که به هر کدام از معیارها بر اساس طیفی از ۵-۱ امتیاز بدهند امتیاز ۱ به معنی کمترین اهمیت و ۵ به معنی بیشترین اهمیت می‌باشد. پس از ورود داده‌ها، ابتدا پاسخ‌های دریافت شده از خبرگان در خصوص هر یک از شاخص‌ها مورد بررسی قرار

گرفت و شاخص‌های دارای همپوشانی حذف یا ادغام گردید، در نهایت ۷۷ شاخص به دست آمد. به منظور اولویت‌بندی شاخص‌ها بر اساس نظر کارشناسان در خصوص اهمیت هر یک از ابعاد پنج‌گانه، آماره‌های میانگین میانه، مد و ضریب تغییرات آن‌ها محاسبه گردید. در ابتدا جهت ارزیابی میانگین نظرات اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده گردید و برای اعتبار سنجی و دستیابی به اجماع نظر متخصصان، علاوه بر آماره‌های میانگین از تکنیک ویکور، و برای مقایسه دیدگاه‌های دو گروه اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان نیز از آزمون من ویتنی استفاده شد. بدین ترتیب که ۲۳ شاخص از ۷۷ شاخص، در وضعیت نامناسب قرار دارند، به عبارتی بین کارشناسان در رابطه با این ۲۳ شاخص، اجماع نظر وجود ندارد. همچنین جهت مقایسه بین نظرات دو گروه اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان در خصوص شاخص‌های بازساخت آزمون تی دو نمونه مستقل در سطح ابعاد و شاخص‌ها گرفته شد. در نهایت شاخص‌ها جهت رتبه‌بندی در مدل ویکور قرار داده شد، بدین صورت که در مرحله اول، پاسخ‌ها وارد نرم‌افزار Excel گردید و ماتریس آن تشکیل شد. سپس در مرحله دوم به محاسبه اعداد پرداخته شد. در نهایت وزن ۷۷ معیار بر اساس مدل ویکور به دست آمد و به رتبه‌بندی آن‌ها پرداخته شد.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی نشان می‌دهد که ۲۷/۲۷ درصد اعضای هیئت‌علمی را زنان و ۷۲/۷۳ درصد آن‌ها را مردان، و ۱۳/۷۹ درصد کارشناسان را زنان و ۸۶/۲۱ درصد آن‌ها را مردان تشکیل می‌دهند. بیشترین میانگین سنی اعضای هیئت‌علمی در تحقیق ۳۱ تا ۴۱ سال با میزان ۴۵/۴۵ درصد و بیشترین میانگین سنی کارشناسان ۳۱ تا ۴۱ سال با میزان ۴۳/۸۳ درصد می‌باشد. از لحاظ ترکیب تحصیلات و رشته تحصیلی ۱۰۰/۰۰ درصد اعضای هیئت‌علمی دارای مدرک دکتری هستند. ۴۴/۸۳ درصد کارشناسان دارای مدرک تحصیلی لیسانس، ۵۱/۷۲ درصد فوق‌لیسانس و ۳/۴۵ درصد دارای مدرک دکتری بودند. محل فعالیت مشارکت‌کنندگان شامل استانداری خراسان رضوی با میزان ۳۵/۰ درصد، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ۲۵/۰ درصد، دانشگاه ۲۷/۵ درصد، و جهاد کشاورزی ۱۲/۵ درصد بوده است.

برای بررسی اینکه شاخص‌های مورد استفاده در هر بخش تا چه حد برای استفاده در برنامه‌ریزی روستایی مناسب هستند و در عمل می‌توان از آن‌ها در فرآیند برنامه‌ریزی و ارزیابی پروژه‌های توسعه روستایی بهره گرفت، از آماره ضریب تغییرات استفاده شد. از آنجاکه میانگین پاسخ‌ها لزوماً نشان‌دهنده توزیع نظرات پاسخگویان نیست و ممکن است به دلیل وجود واریانس بالا در بین پاسخ‌ها باعث نتیجه‌گیری غلط در فرآیند ارزیابی شاخص‌ها گردد، لذا انحراف معیار پاسخ‌ها نیز مدنظر قرار گرفت تا اختلاف نظر پاسخگویان در ارزیابی تک‌تک شاخص لحاظ گردد و به همین دلیل، ضریب تغییرات که آن را عامل ویلیامسون نیز می‌نامند، از طریق تقسیم انحراف معیار پاسخ‌ها به میانگین آن‌ها به دست آمد. جدول (۱) وضعیت شاخص‌های مربوط به ابعاد بازساخت نواحی روستایی را نشان می‌دهد. در ارزیابی شاخص‌ها دامنه پاسخ‌ها برای ارزیابی هر شاخص بین ۱ تا ۵ در نوسان بود و مقدار ۱ به معنای بسیار کم و مقدار ۵ به معنای بسیار زیاد در نظر گرفته شده بود و پاسخگویان میزان مناسب بودن هر شاخص را در داخل این دامنه مورد قضاوت و ارزیابی قرار دادند. بنابراین شاخص‌هایی که میانگین نمره قضاوت آن‌ها کمتر از ۲/۵ بود، به‌عنوان شاخص نامناسب و شاخص‌هایی که میانگین پاسخ آن‌ها بزرگ‌تر از ۲/۵ بود، به‌عنوان شاخص مناسب در نظر گرفته شد. هر شاخص که از میزان ضریب تغییرات کمتری برخوردار باشد، حاکی از معتبرتر بودن آن شاخص است.

در جدول (۱) امتیازات هر کدام از شاخص‌های مورد بررسی و نتایج آزمون من ویتنی و وضعیت هر شاخص مشخص گردیده است، نتایج نشان می‌دهد که از مجموع ۷۷ شاخص، ۲۳ شاخص به علت عدم کسب امتیازات و شرط لازم (مد و

میان‌ه پایین‌تر از ۲/۵، میانگین پایین‌تر از ۲/۵، انحراف معیار بزرگ‌تر از ۱، ضریب تغییرات بزرگ‌تر از ۰/۳ و همچنین عدم وجود اجماع نظر بین اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان) نامناسب تشخیص داده شده و تعداد ۵۴ شاخص برای ارزیابی بازساخت نواحی روستایی انتخاب شدند.

جدول ۱. اعتبارسنجی شاخص‌های مربوط به ابعاد بازساخت نواحی روستایی

بعد	مؤلفه	میانگین	میان‌ه	مد	انحراف معیار	ضریب تغییرات	آزمون من ویتنی	اجماع نظر	وضعیت
	توسعه سطح راه‌های ارتباطی جدید	۳/۶۸	۴/۰۰	۴	۰/۹۷	۰/۲۶	۱۵۷/۵	وجود دارد	مناسب
	احیای راه‌های ارتباطی متروکه و استفاده مجدد از آن	۳/۶۳	۴/۰۰	۴	۱/۰۰	۰/۲۸	۱۶۸	وجود دارد	مناسب
	بهسازی و بهبود کیفی راه‌های ارتباطی موجود	۴/۰۰	۴/۰۰	۴	۰/۸۲	۰/۲۰	۱۵۳/۵	وجود دارد	مناسب
	توسعه و ساخت مسکن جدید	۳/۹۸	۴/۰۰	۴	۰/۸۹	۰/۲۲	۱۲۵	وجود دارد	مناسب
	افزایش خانه‌های دوم	۳/۰۳	۳/۰۰	۳	۱/۰۰	۰/۳۳	۱۵۱/۵	*	نامناسب
	بازسازی مسکن موجود	۳/۹۳	۴/۰۰	۴	۰/۸۰	۰/۲۰	۱۱۳	وجود دارد	مناسب
	افزایش میانگین مساحت مسکن	۲/۰۸	۳/۰۰	۳	۱/۰۰	۰/۳۲	۱۱۲	*	نامناسب
	تغییر الگوی معماری مسکن (به آپارتمان‌نشینی، ویلاسازی و ...)	۲/۶۸	۳/۰۰	۳	۱/۳۷	۰/۵۱	۱۷۰	*	نامناسب
	افزایش امکانات و زیرساخت‌های موجود در مسکن	۴/۰۵	۴/۰۰	۴	۰/۸۱	۰/۲۰	۱۶۴/۵	وجود دارد	مناسب
	شکل‌گیری الگوهای متنوع مالکیت و بهره‌برداری از مسکن (اجاره‌نشینی، رهن، تملک و ...)	۳/۱۳	۳/۰۰	۳	۰/۹۹	۰/۳۲	۱۶۶	وجود دارد	مناسب
	محصور و تعیین مرز مسکن (دیوارکشی به‌جای پرچین)	۲/۷۵	۲/۰۰	۲	۱/۱۱۰	۰/۴۰	۱۰۷	*	نامناسب
	تغییر کارکرد مسکن (به کاربری‌های تجاری، تاریخی و فرهنگی و ...)	۳/۳۸	۳/۰۰	۳	۱/۰۸	۰/۳۲	۱۵۸	*	نامناسب
	توسعه بافت کالبدی روستا (افزایش محدوده و حریم ساخت‌وسازهای روستا)	۳/۵۵	۴/۰۰	۴	۱/۰۱	۰/۲۸	۱۵۳	*	نامناسب
	افزایش وسعت و تنوع کاربری‌های خدماتی (اداری، آموزشی، بهداشتی و ...)	۳/۹۳	۴/۰۰	۴	۰/۹۷	۰/۲۵	۱۴۷	وجود دارد	مناسب
	افزایش تغییر کاربری‌های اراضی (زراعی به خانه دوم، کاربری تجاری و ...)	۳/۶۵	۴/۰۰	۴	۰/۸۹	۰/۲۴	۱۵۸	وجود دارد	مناسب
	ایجاد فضاهای عمومی جدید	۳/۸۰	۴/۰۰	۴	۰/۸۵	۰/۲۲	۱۶۳	وجود دارد	مناسب
	بازساخت هسته اولیه روستا	۳/۹۵	۴/۰۰	۴	۰/۸۵	۰/۲۱	۱۷۰	وجود دارد	مناسب
	ایجاد و توسعه میلمان تزیینی روستا (میدان، آب‌نما، روشنایی و نورپردازی و ...)	۳/۸۰	۴/۰۰	۴	۱/۰۹	۰/۲۹	۱۱۳/۵	وجود دارد	مناسب
	بازسازی فضاهای عمومی تاریخی	۴/۱۵	۴/۰۰	۴	۰/۸۶	۰/۲۱	۱۶۹	وجود دارد	مناسب
	ایجاد و توسعه میلمان هدایتگر در فضای روستا (تابلوه‌های راهنمای مسیرها و مکان‌ها)	۳/۴۰	۳/۰۰	۳	۱/۰۳	۰/۳۰	۱۵۷	*	نامناسب
	ورود نیروی کار مهاجر به روستا (مهاجرپذیری)	۳/۵۰	۳/۵۰	۴	۱/۰۶	۰/۳۰	۱۵۳/۵	*	نامناسب

کالبدی

۳

نامناسب	*	۱۴۹	۰/۲۹	۱/۱۰	۴	۴/۰۰	۳/۸۵	رشد جمعیت (افزایش جمعیت)
مناسب	وجود دارد	۱۶۵/۵	۰/۲۴	۰/۹۶	۴	۴/۰۰	۴/۰۰	تغییر هرم سنی روستا (جوان شدن جمعیت)
نامناسب	*	۱۶۸/۵	۰/۴۱	۱/۱۷	۳	۳/۰۰	۲/۸۵	تغییر نسبت جنسی روستا (تغییر نسبت جنسی به نفع مردان)
مناسب	وجود دارد	۱۵۹	۰/۳۰	۰/۹۹	۳	۳/۰۰	۳/۳۰	افزایش جمعیت غیربومی روستا
نامناسب	*	۱۲۴	۰/۳۰	۰/۹۹	۳	۳/۰۰	۳/۲۸	کاهش تجانس قشربندی اجتماعی
نامناسب	*	۱۷۲	۰/۳۹	۱/۲۳	۴	۳/۵۰	۳/۱۵	افزایش چالش‌های امنیتی اجتماع روستایی (دزدی، ناامنی و جرائم)
نامناسب	*	۱۰۰	۰/۲۸	۱/۲۴	۳	۳/۰۰	۳/۲۵	کاهش الگوهای همگرایی و مشارکت اجتماعی
نامناسب	*	۱۶۳/۵	۰/۲۴	۱/۱۴	۳	۳/۰۰	۳/۳۰	برتری روابط اقتصادی بر اجتماعی (غلبه مزیت‌های ارتباطی) یا منفعت‌گرایی
نامناسب	*	۱۶۳/۵	۰/۳۲	۱/۰۶	۳	۳/۰۰	۳/۲۸	جدایی ساختار اجتماعی از اقتصاد و روابط اقتصادی در روستا
مناسب	وجود دارد	۹۳	۰/۲۷	۰/۹۸	۴	۴/۰۰	۳/۶۳	بهبود جایگاه اجتماعی قشر زنان و دختران
نامناسب	*	۱۵۱/۵	۰/۵۱	۱/۳۵	۲	۲/۰۰	۲/۶۵	عقب راندن ساکنین بومی در بافت روستا توسط غیربومیان
مناسب	وجود دارد	۱۲۱	۰/۲۴	۰/۹۵	۴	۴/۰۰	۴/۰۳	ایجاد انجمن‌ها و نهادهای مردمی در روستا (ورود نهادهای جدید به روستا)
مناسب	وجود دارد	۱۰۳/۵	۰/۲۵	۰/۹۹	۴	۴/۰۰	۳/۹۵	افزایش روابط مدیران محلی با مردم روستایی (مشارکت دادن مردم در تصمیم‌گیری‌ها و مشورت با آن‌ها...)
مناسب	وجود دارد	۹۸/۵	۰/۲۱	۰/۸۵	۴	۴/۰۰	۳/۹۵	افزایش اثرگذاری عملکردی مدیران محلی در روستا (نقش مردم محلی در حکمروایی محلی)
مناسب	وجود دارد	۱۰۶/۵	۰/۲۰	۰/۷۸	۴	۴/۰۰	۴/۰۰	احیا و بازخوانی مجدد فعالیت‌های عامیانه، فولکلور، جشنواره‌ها و سایر امور فرهنگی سنتی روستایی
نامناسب	*	۱۲۴/۵	۰/۳۸	۱/۳۲	۳	۳/۰۰	۳/۴۳	کمرنگ شدن ارزش‌های فرهنگی معمول (مذهبی، پوشش، آداب‌ورسوم)
نامناسب	*	۱۰۶	۰/۳۵	۱/۰۵	۳	۳/۰۰	۲/۹۸	کاهش تجانس فرهنگی (زبان، قومیت، مذهب و ...)
مناسب	وجود دارد	۱۱۶/۵	۰/۲۳	۰/۹۰	۴	۴/۰۰	۳/۹۵	ورود الگوهای جدید گذران اوقات فراغت
مناسب	وجود دارد	۱۱۷	۰/۱۶	۰/۶۹	۴	۴/۰۰	۴/۳۳	افزایش میزان استفاده از دانش فنی به‌روز در ابعاد مختلف اقتصاد، بهبود تکنیک‌های (کشاورزی، صنعت و خدمات)
مناسب	وجود دارد	۱۰۱	۰/۲۶	۱/۰۵	۵	۴/۵۰	۴/۰۸	افزایش میزان وابستگی به استفاده از فناوری‌های ارتباطاتی و اطلاعاتی در زندگی روزمره (اینترنت، ابزار هوشمند، لب‌تاپ و ...)
مناسب	وجود دارد	۱۲۰/۵	۰/۲۸	۱/۱۲	۴	۴/۰۰	۳/۹۸	افزایش به‌کارگیری فناوری‌های ساخت مسکن و سازه‌ها

مناسب	وجود دارد	۱۲۳/۵	۰/۲۶	۱/۰۴	۴	۴/۰۰	۴/۰۵	به‌کارگیری تکنولوژی‌های جدید برای بهره‌برداری از منابع محیطی (آب، زمین، انرژی و ...)	اقتصادی
مناسب	وجود دارد	۱۱۵	۰/۲۴	۱/۰۲	۵	۵/۰۰	۴/۳۰	افزایش میزان استفاده از تکنولوژی‌های جدید در بازار یابی، تجارت و مبادله محصولات تولیدی (گردشگری، صنایع دستی، کشاورزی، ارزش‌های فرهنگی و ...)	
مناسب	وجود دارد	۱۰۹/۵	۰/۲۲	۰/۹۲	۴	۴/۰۰	۴/۱۵	افزایش دسترسی به خدمات اجتماعی (خدمات آموزشی، خدمات بهداشتی، خدمات فرهنگی - تفریحی)	
مناسب	وجود دارد	۱۷۴	۰/۲۲	۰/۹۱	۴	۴/۰۰	۴/۱۳	افزایش تنوع در نوع خدمات اجتماعی در دسترس (آموزشی، خدمات بهداشتی، خدمات فرهنگی - تفریحی)	
مناسب	وجود دارد	۱۲۰	۰/۲۰	۰/۸۶	۴	۴/۰۰	۴/۲۳	تنوع مشاغل روستایی (در بخش‌های مختلف کشاورزی، صنایع و خدمات)	
مناسب	وجود دارد	۱۲۱/۵	۰/۲۸	۱/۱۵	۵	۵/۰۰	۴/۱۰	احیا مشاغل به شیوه‌ای مدرن و به‌روز (مانند صنایع دستی)	
نامناسب	*	۱۴۰/۵	۰/۴۹	۱/۳۱	۳	۲/۵۰	۲/۶۸	کاهش برخی فعالیت‌های اقتصادی (مثل دامداری)	
مناسب	وجود دارد	۱۱۳	۰/۲۵	۱/۰۰	۴	۴/۰۰	۳/۹۳	ارتقای تکنیک‌های بازاریابی (اینترنتی شدن و ...)	
مناسب	وجود دارد	۱۲۱	۰/۲۳	۰/۹۷	۵	۴/۵۰	۴/۲۳	شکل‌گیری جریان‌های اقتصادی با بیرون از روستا	
مناسب	وجود دارد	۱۲۲/۵	۰/۲۴	۰/۹۹	۴	۴/۰۰	۴/۰۵	افزایش بازارهای فروش (افزایش فرصت‌های فروش) بازار پذیری محصولات و صنایع	
مناسب	وجود دارد	۱۶۳/۵	۰/۱۹	۰/۷۹	۴	۴/۰۰	۴/۲۰	افزایش مهارت‌های تولید و فروش	
مناسب	وجود دارد	۱۷۲/۵	۰/۲۵	۰/۹۸	۴	۴/۰۰	۳/۹۰	افزایش میزان سودآوری در بخش کشاورزی	
مناسب	وجود دارد	۱۲۵	۰/۲۲	۰/۸۶	۴	۴/۰۰	۳/۹۸	بهبود و نوسازی تأسیسات آبیاری	
مناسب	وجود دارد	۱۷۳/۵	۰/۲۶	۰/۹۷	۴	۴/۰۰	۳/۷۸	تغییر در شیوه‌های کشاورزی و استفاده از نهاده‌های مزرعه	
مناسب	وجود دارد	۱۴۳	۰/۲۲	۰/۸۸	۴	۴/۰۰	۴/۰۰	تغییر الگوهای کشت در منطقه به سمت محصولات تجاری و پرسود	
مناسب	وجود دارد	۱۷۲/۵	۰/۲۴	۰/۸۸	۴	۴/۰۰	۳/۷۳	افزایش تنوع الگوهای سرمایه‌گذاری در منطقه	
نامناسب	*	۱۶۴	۰/۳۲	۱/۱۱	۳	۳/۰۰	۳/۴۸	افزایش ارزش زمین	
مناسب	وجود دارد	۱۶۸	۰/۲۶	۰/۹۸	۴	۴/۰۰	۳/۷۵	افزایش تعداد سرمایه‌گذاران غیربومی	
مناسب	وجود دارد	۱۱۱	۰/۲۳	۰/۹۳	۴	۴/۰۰	۴/۰۰	ارتقای نگرش حفاظت از منابع طبیعی	
مناسب	وجود دارد	۱۷۳	۰/۴۵	۱/۳۲	۳	۳/۰۰	۲/۹۰	غلبه به تفکر منفعت‌طلبی بر حفاظت منابع	
مناسب	وجود دارد	۱۱۹/۵	۰/۱۹	۰/۸۰	۴	۴/۰۰	۴/۱۵	تدوین قوانین مدیریت بهره‌برداری از منابع و محیط‌زیست روستا	زیست‌محیطی
مناسب	وجود دارد	۱۶۲	۰/۲۱	۰/۸۱	۴	۴/۰۰	۳/۹۰	تغییر شیوه کاربرد منابع طبیعی محلی	
مناسب	وجود دارد	۱۵۹/۵	۰/۲۱	۰/۸۵	۴	۴/۰۰	۴/۱۳	افزایش میزان استفاده از منابع طبیعی (آب، زمین و ...)	

مناسب	وجود دارد	۱۴۲	۰/۲۸	۱/۱۲	۴	۴/۰۰	۳/۹۸	به‌کارگیری منابع انرژی جدید (مثل انرژی خورشید)
مناسب	وجود دارد	۱۵۴/۵	۰/۲۵	۰/۹۸	۴	۴/۰۰	۳/۸۵	احیا منابع قدیمی (مثل چشمه، قنات‌ها، و ...)
مناسب	وجود دارد	۱۵۶/۵	۰/۲۷	۱/۰۳	۴	۴/۰۰	۳/۸۵	تغییر نظام هیدرولوژیکی و منابع آب منطقه (کیفیت دسترسی به آب، مقدار آب، سهم حبابه روستاها..)
نامناسب	*	۱۴۹	۰/۳۸	۱/۳۲	۴	۴/۰۰	۳/۴۵	افزایش تخریب و فرسایش پوشش گیاهی و خاک
نامناسب	*	۱۶۰	۰/۴۰	۱/۳۷	۴	۴/۰۰	۳/۴۰	افزایش وقایع و مخاطرات زیست‌محیطی
نامناسب	*	۱۶۲/۵	۰/۳۹	۱/۳۲	۴	۴/۰۰	۳/۴۰	افزایش میزان آلاینده‌های زیست‌محیطی (فاضلاب، زباله و ...)
مناسب	وجود دارد	۱۱۴٫۵	۰/۲۱	۰/۸۸	۴	۴/۰۰	۴/۱۳	بهبود جایگاه روستا در سیستم اقتصادی منطقه (تغییر نقش تولیدی، تجاری و ...)
مناسب	وجود دارد	۱۶۲	۰/۲۲	۰/۹۶	۵	۵/۰۰	۴/۴۰	بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف
مناسب	وجود دارد	۱۷۰	۰/۲۱	۰/۸۸	۴	۴/۰۰	۴/۲۰	تغییر نقش کارکردی روستا نسبت به روستاهای اطراف
مناسب	وجود دارد	۱۶۱/۵	۰/۲۲	۰/۸۶	۴	۴/۰۰	۳/۹۳	احیای نقش کارکردی گذشته روستا
مناسب	وجود دارد	۱۰۵/۵	۰/۱۷	۰/۷۰	۴	۴/۰۰	۴/۲۳	افزایش میزان مراداد اقتصادی روستا با سایر روستاها
مناسب	وجود دارد	۱۱۷	۰/۱۶	۰/۶۷	۴	۴/۰۰	۴/۲۵	شکل‌گیری اشکال جدیدی از تعاملات و ارتباطات بین سکونتگاه روستایی با شهرهای اطراف

۳/۹۳

در این مرحله، به تحلیل وضعیت نرمالیتی متغیرها با استفاده از چولگی (skewness) و کشیدگی (kurtosis) برای توصیف داده‌ها اقدام شد که نتایج آزمون نشان داد که چولگی داده‌ها بین (۲ و -۲) و کشیدگی داده‌ها بین (۳ و -۳) یعنی در وضعیت نرمال قرار دارند.

ارزیابی میانگین ابعاد بازساخت روستایی از دیدگاه پاسخگویان

با توجه به نرمال بودن توزیع داده‌ها در گام قبلی، می‌توان برای به دست آوردن وضعیت متغیرهای تحقیق در هر یک از شاخص‌های موردنظر، میانگین نظرات اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان را مورد مقایسه قرار داد و برای این منظور از آزمون تی تک نمونه‌ای با ارزش میانه ۳ برای ارزیابی اثرگذاری شاخص‌ها استفاده شد. بر اساس نتایج، مقدار آماره T در تمامی شاخص‌ها بالاتر از مقدار متوسط (یعنی ۳) و سطح معناداری تمامی ابعاد متغیرها یعنی بازساخت، دارای سطح معناداری کمتر از ۵ صدم می‌باشد که بیانگر تأثیر معنادار آن‌ها در سنجش و ارزیابی هدف متغیر می‌باشد (جدول ۸).

جدول ۸. ارزیابی میزان اهمیت ابعاد بازساخت از نظر اعضای هیئت علمی و کارشناسان حوزه روستایی

متغیر	ابعاد	میانگین	انحراف معیار	مقدار آماره t	درجه آزادی	سطح معناداری	اختلاف میانگین	فاصله اطمینان ۹۵٪	
								پایین	بالا
بازساخت	بعد کالبدی	۳/۵۹۵۸	۰/۶۱۲۱	۹/۶۴۱	۲۸	۰/۰۰۰	۱/۰۹۵۷۹	۰/۸۶۳۰	۱/۳۲۸۶
	بعد اجتماعی-فرهنگی	۳/۶۶۵۴	۰/۵۳۰۰	۱۱/۸۴۱	۲۸	۰/۰۰۰	۱/۱۶۵۳۵	۰/۹۶۳۸	۱/۳۶۷۰
	بعد اقتصادی	۳/۵۱۸۵	۰/۷۷۷۳	۷/۰۵۶	۲۸	۰/۰۰۰	۱/۰۱۸۵۳	۰/۷۲۲۹	۱/۳۱۴۲
	بعد زیست‌محیطی	۳/۶۴۶۰	۰/۰۶۷۱۱	۹/۱۹۵	۲۸	۰/۰۰۰	۱/۱۴۵۹۸	۰/۸۹۰۷	۱/۴۰۱۳
	بعد فضایی	۴/۱۴۹۴	۰/۰۷۴۵۸	۱۱/۹۱۰	۲۸	۰/۰۰۰	۱/۶۴۹۴۳	۱/۳۶۵۷	۱/۹۳۳۱

– مقایسه نظرات دو گروه اعضای هیئت علمی و کارشناسان در خصوص شاخص‌های بازساخت در سطح ابعاد در گام بعد با استفاده از آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل به سنجش تفاوت دو گروه یعنی اعضای هیئت علمی و کارشناسان در خصوص شاخص‌های بازساخت پرداخته شد که با توجه به نتایج آزمون لوین واریانس گروه‌های مستقل اعضای هیئت علمی و کارشناسان در سازه بازساخت با هم برابر نیستند. همچنین سطح معناداری برابر با صفر است، بدین معنا که سازه بازساخت در بین دو گروه اعضای هیئت علمی و کارشناسان تفاوت دارد.

جدول ۹. سنجش تفاوت شاخص‌های بازساخت بین دو گروه (اعضای هیئت علمی و کارشناسان) با آزمون t دو نمونه مستقل

ابعاد	Upper	Lower	میانگین خطای استاندارد	انحراف معیار	میانگین	نظرات
کالبدی	۱/۳۲۰۲۱	۰/۴۶۱۸۲	۰/۱۰۶۵۲	۰/۴۹۹۶۳	۳/۳۸۱۰۹	کارشناسان
اجتماعی-فرهنگی	۱/۳۰۳۵۳	۰/۴۷۸۵۰	۰/۰۸۴۰۸	۰/۳۹۶۹۱	۳/۸۸۱۵	
اقتصادی	۱/۳۲۱۰۲	۰/۵۷۰۳۱	۰/۰۷۷۷۱	۰/۳۶۴۵۱	۳/۸۴۵۶	
زیست‌محیطی	۱/۱۴۵۵۲	۰/۶۴۵۸۱	۰/۱۴۹۱۰	۰/۶۹۹۳۴	۳/۳۸۰۰۰	
فضایی	۱/۸۱۳۹۰	۰/۸۹۶۴۴	۰/۰۹۰۷۴	۰/۴۲۵۶۳	۴/۴۹۲۴	
کالبدی	۲/۱۴۷۲۴	۰/۵۶۳۱۰	۰/۱۵۶۷۱	۰/۴۱۴۶۱	۲/۹۱۹۸	اعضای هیئت علمی
اجتماعی-فرهنگی	۱/۱۹۲۰۳	۰/۰۸۴۱۶	۰/۰۸۴۰۸	۰/۲۲۲۴۶	۲/۹۸۵۹	
اقتصادی	۰/۹۷۳۴۷	۰/۳۰۳۷۲	۰/۳۲۲۸۰	۰/۸۵۴۰۶	۲/۴۹۰۵	
زیست‌محیطی	۱/۷۹۸۴۴	۱/۰۴۳۵۵	۰/۰۶۵۳۷	۰/۱۷۲۹۵	۳/۱۶۱۹	
فضایی	۱/۸۲۵۲۸	۰/۰۱۶۷۲	۰/۱۵۷۹۳	۰/۴۱۷۸۶	۳/۰۷۱۴	

جدول ۱۰. مقایسه شاخص‌های بازساخت بین دو گروه (اعضای هیئت علمی و کارشناسان) با استفاده از آزمون t دو گروه مستقل

ابعاد بازساخت	مقدار F	Sig (2-tailed)	تفاوت میانگین	تفاوت خطای استاندارد	t	درجه آزادی	دامنه بیشترین و کمترین فاصله اطمینان ۹۵٪ برای تفاوت بین دو متغیر	
							حد بالا	حد پایین
کالبدی	۱/۱۴۹	۰/۰۰۱	۰/۸۹۱۰۲	۰/۲۰۹۱۸	۴/۲۵۹۶	۲۷	۱/۲۹۷۲۳	۰/۵۵۴۰۰
							فرض نابرابری واریانس‌ها	فرض برابری واریانس‌ها
اجتماعی-فرهنگی	۱/۷۷۲	۰/۰۰۱	۰/۸۹۵۶۶	۰/۱۵۸۵۷	۵/۶۴۸۲	۲۷	۱/۱۴۳۵۱	۰/۶۹۱۷۰
							فرض نابرابری واریانس‌ها	فرض برابری واریانس‌ها
اقتصادی	۶/۴۰۷	۰/۰۰۲	۱/۳۵۵۱۷	۰/۳۳۲۰۳	۶/۰۶۱۵	۲۷	۱/۹۹۹۹۶	۰/۶۸۳۸۵
							فرض نابرابری واریانس‌ها	فرض برابری واریانس‌ها
زیست‌محیطی	۶/۴۶۸	۰/۰۰۳	۰/۶۳۸۱۰	۰/۲۶۹۹۷	۲/۳۶۳۶	۲۷	۰/۹۶۰۵۳	۰/۳۳۸۹۶
							فرض نابرابری واریانس‌ها	فرض برابری واریانس‌ها
فضایی	۰/۰۸۳	۰/۰۰۱	۱/۴۲۱۰۰	۰/۱۸۳۹۶	۷/۷۲۴۷	۲۷	۱/۷۷۹۵۵	۱/۰۶۶۴۶
							فرض نابرابری واریانس‌ها	فرض برابری واریانس‌ها

- مقایسه بین نظرات دو گروه کارشناسان با خبرگان دانشگاهی در خصوص شاخص‌های بازساخت در سطح کل در گام بعد با استفاده از آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل به سنجش تفاوت دو گروه یعنی اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان در خصوص شاخص‌های بازساخت پرداخته شد که با توجه به نتایج آزمون لوین واریانس گروه‌های مستقل اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان در سازه بازساخت با هم برابر نیستند. بدین معنا که سازه بازساخت در بین دو گروه اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان تفاوت دارد. همچنین نتایج نشان می‌دهد که میانگین گروه اعضای هیئت‌علمی بزرگ‌تر از کارشناسان است.

جدول ۱۱. سنجش شاخص‌های بازساخت بین دو گروه (اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان) با آزمون t دو نمونه مستقل

Group Statistics				
	نظرات	N	میانگین	انحراف معیار
بازساخت	کارشناسان	۲۹	۳/۵۹۹	۰/۰۷۸۰
	اعضای هیئت‌علمی	۱۱	۴/۰۷۹	۰/۵۳۷۷

جدول ۱۲. مقایسه شاخص‌های بازساخت بین دو گروه (اعضای هیئت‌علمی و کارشناسان) با استفاده از آزمون t دو گروه مستقل

Independent Samples Test									
دامنه بیشترین و کمترین فاصله اطمینان ۹۵٪ برای تفاوت بین دو متغیر		آزمون t برای برابری میانگین‌ها		آزمون لوین برای برابری واریانس‌ها					
حد پایین	حد بالا	درجه آزادی	Sig. (2-tailed)	t	تفاوت خطای استاندارد	تفاوت میانگین	Sig.	مقدار F	بازساخت
-۰/۹۶۳۵۴	۰/۰۰۳۷۹	۲۷	۰/۰۵	۲/۰۳۶	۰/۲۳۵۷۲	۰/۴۷۹۹	۰/۰۷	۰/۰۸۶	فرض برابری واریانس‌ها
-۰/۹۹۹۷۵	۰/۳۹۹۹	۱۰/۲۴۷	۰/۰۶	۲/۰۵۰	۰/۲۳۴۰۸	۰/۴۷۹۹			فرض نابرابری واریانس‌ها

-رتبه‌بندی شاخص‌ها

جهت رتبه‌بندی شاخص‌ها در **مرحله اول** نظرات ۴۰ نفر از اعضای هیئت‌علمی، کارشناسان و متخصصان حوزه روستایی در ارتباط با اهمیت هر یک از شاخص‌ها در اختیار آن‌ها قرار داده شد تا به آن‌ها امتیازی را اختصاص دهند. در **مرحله دوم** طبق ماتریس تصمیم‌گیری، مقادیر شاخص‌های ۷۷ گانه بازساخت همراه با امتیازات داده‌شده، در مدل ویکور قرار داده شد و میزان اهمیت آن‌ها محاسبه گردید. رتبه‌بندی بر اساس ارزش Q صورت گرفته، به گونه‌ای که کمترین ارزش، بالاترین اولویت را به خود اختصاص داده است. در این راستا، شاخصی که بیشتر در بازساخت نواحی روستایی مورد توجه خبرگان بوده است، «بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف» مربوط به بعد فضایی است (جدول ۱۳).

جدول ۱۳. محاسبه وزن شاخص‌ها و رتبه‌بندی آن‌ها با استفاده از مدل ویکور

رتبه	وزن	شاخص	رتبه	وزن	شاخص
		افزایش تنوع الگوهای سرمایه‌گذاری در منطقه (تغییر سرما به گذاری از بخش کشاورزی به بخش ساختمان، صنایع پیشرفته، خدمات فراغتی و...)	۵۲	۰/۲۷۲۷۶	۲۶
۱	۰/۰۰	بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف	۵۳	۰/۲۷۶۴۴	۲۷
۲	۰/۰۵۹۱۵	افزایش میزان استفاده از تکنولوژی‌های جدید در بازار یابی، تجارت و مبادله محصولات تولیدی (گردشگری، صنایع دستی، کشاورزی، ارزش‌های فرهنگی و ...)	۵۴	۰/۲۸۱۹۷	۲۸
۳	۰/۱۱۳۰۶	افزایش میزان استفاده از دانش فنی به‌روز در ابعاد مختلف اقتصاد، بهبود تکنیک‌های (کشاورزی، صنعت و خدمات)	۵۵	۰/۲۸۳۶۳	۲۹
۴	۰/۱۲۴۴۴	شکل‌گیری جریان‌های اقتصادی با بیرون از روستا	۵۶	۰/۲۸۷۳۲	۳۰
۵	۰/۱۲۸۰۴	تغییر نقش کارکردی روستا نسبت به روستاهای اطراف (افزایش نقش خدماتی، مرکزیت، خوابگاهی، تفریحی و ...)	۵۷	۰/۲۹۱۲۵	۳۱
۶	۰/۱۲۹۸۲	افزایش مهارت‌های تولید و فروش	۵۸	۰/۲۹۳۱۱	۳۲
۷	۰/۱۴۳۱۳	بهبود جایگاه روستا در سیستم اقتصادی منطقه (تغییر نقش تولیدی، تجاری و...)	۵۹	۰/۲۹۵۱۹	۳۳
۸	۰/۱۴۹۸۱	افزایش میزان مرادفات اقتصادی روستا با سایر روستاها (افزایش دامنه ارتباطی روستا با روستاهای اطراف (انزوا یا پرونگریایی))	۶۰	۰/۳۰۸۷۸	۳۴
۹	۰/۱۶۰۸۶	شکل‌گیری اشکال جدیدی از تعاملات و ارتباطات بین سکونتگاه روستایی با شهرهای اطراف	۶۱	۰/۳۱۹۱۸	۳۵
۱۰	۰/۱۶۲۷۶	احیا مشاغل به شیوه‌ای مدرن و به‌روز (مانند صنایع دستی)	۶۲	۰/۳۲۰۱۲	۳۶
۱۱	۰/۱۶۲۸۰	تنوع مشاغل روستایی (در بخش‌های مختلف کشاورزی، صنایع و خدمات)	۶۳	۰/۳۲۰۵۰	۳۷
۱۲	۰/۱۸۳۹۴	بازسازی فضاهای عمومی تاریخی	۶۴	۰/۳۴۶۱۲	۳۸
۱۳	۰/۱۹۷۸۲	افزایش تنوع در نوع خدمات اجتماعی در دسترس (آموزشی، خدمات بهداشتی، خدمات فرهنگی - تفریحی)	۶۵	۰/۳۵۰۰۸	۳۹
۱۴	۰/۲۰۱۰۹	افزایش دسترسی به خدمات اجتماعی (خدمات آموزشی، خدمات بهداشتی، خدمات فرهنگی - تفریحی)	۶۶	۰/۳۵۴۴۳	۴۰
۱۵	۰/۲۰۴۵۳	افزایش میزان وابستگی به استفاده از فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی در زندگی روزمره (اینترنت، ابزار هوشمند، لب تاپ و ...)	۶۷	۰/۳۶۱۳۸	۴۱
		افزایش میزان آلاینده‌های زیست‌محیطی (فا ضلاب، زباله و...)			
		ایجاد انجمن‌ها و نهادهای مردمی در روستا (ورود نهادهای جدید به روستا)			
		توسعه و ساخت مسکن جدید			
		احیا و بازخوانی مجدد فعالیت‌های عامیانه، فولکلور، جشنواره‌ها و سایر امور فرهنگی سنتی روستایی			
		بهبود و نوسازی تأسیسات آبیاری			
		رشد جمعیت (افزایش جمعیت)			
		افزایش میزان سودآوری در بخش کشاورزی			
		ارتقای سطح آگاهی و فرهنگ زیست‌محیطی در راستای حفاظت از محیط‌زیست و همساز (نگرش حفاظت از منابع طبیعی)			
		ارتقای تکنیک‌های بازاریابی (اینترنتی شدن و...)			
		احیا منابع قدیمی (مثل چشمه، قنات‌ها، و ...)			
		تغییر نظام هیدرولوژیکی و منابع آب منطقه (کیفیت دسترسی به آب، مقدار آب، سهم حقابه روستاها..)			
		بازسازی مسکن موجود			
		تغییر در شیوه‌های کشاورزی و استفاده از نهادهای مزرعه			
		بازساخت هسته اولیه روستا			
		افزایش امکانات و زیرساخت‌های موجود در مسکن			
		افزایش اثرگذاری عملکردی مدیران محلی در روستا (نقش مردم محلی در حکمروایی محلی)			
		ایجاد فضای عمومی روستا (افزایش محدوده و حریم ساخت‌وسازهای روستا)			
		برتری روابط اقتصادی بر اجتماعی (غلبه بر مزیت‌های ارتباطی یا منفعت‌گرایی)			
		ایجاد و توسعه میزبان هدایتگر در فضای روستا (تابلوه‌های راهنمای مسیرها و مکان‌ها)			
		افزایش جمعیت غیربومی روستا			
		کاهش تنگنا قشربندی اجتماعی			
		ایجاد فضاهای عمومی جدید			
		افزایش میزان استفاده از منابع طبیعی (آب، زمین و...)			
		افزایش ارزش زمین			
		جدایی ساختار اجتماعی از اقتصاد و روابط اقتصادی در روستا			
		کاهش الگوهای همگرایی و مشارکت اجتماعی			
		افزایش چالش‌های امنیتی اجتماع روستایی (زدی، ناامنی و جرائم)			
		احیای راه‌های ارتباطی متروکه و استفاده مجدد از آن			

تغییر کاربرد مساکن (به کاربری‌های تجاری، تاریخی و فرهنگی و...) افزایش خانه‌های دوم	۰/۷۰۵۹۷	۶۸	افزایش وسعت و تنوع کاربری‌های خدماتی (اداری، آموزشی، بهداشتی و...) توسعه سطح راه‌های ارتباطی جدید	۰/۳۷۰۵۰	۴۲	به کارگیری منابع انرژی جدید (مثل انرژی خورشید)	۰/۲۰۶۸۹	۱۶
غلبه تفکر منفعت‌طلبی بر حفاظت منابع	۰/۸۰۴۵۹	۷۰	تغییر شیوه کاربرد منابع طبیعی محلی	۰/۴۰۶۱۹	۴۴	به کارگیری تکنولوژی‌های جدید برای بهره‌برداری از منابع محیطی (آب، زمین، انرژی و ...)	۰/۲۱۴۵۸	۱۸
افزایش میانگین مساحت مساکن	۰/۸۲۹۶۳	۷۱	افزایش تعداد سرمایه‌گذاران غیربومی	۰/۴۲۰۱۲	۴۵	تدوین قوانین مدیریتی بهره‌برداری از منابع و محیط‌زیست روستا (قوانین کاربری اراضی، ممنوعیت حفر چاه و ...)	۰/۲۱۸۴۰	۱۹
کاهش تجانس فرهنگی (زبان، قومیت، مذهب و ...) (....)	۰/۸۶۵۶۰	۷۲	ایجاد و توسعه میلمان تزیینی روستا (میدان، آب‌نما، روشنایی و نورپردازی و ...)	۰/۴۳۲۲۹	۴۶	تغییر هرم سنی روستا (جوان شدن جمعیت)	۰/۲۱۹۴۱	۲۰
تغییر الگوی معماری مساکن (به آپارتمان‌نشینی، ویلاسازی و ...)	۰/۹۰۰۹۳	۷۳	محصور و تعیین مرز مساکن (دیوارکشی به‌جای پرچین)	۰/۴۵۲۸۹	۴۷	افزایش بازارهای فروش (افزایش فرصت‌های فروش) بازار پذیرایی محصولات و صنایع	۰/۲۲۴۷۷	۲۱
عقب راندن ساکنین بومی در بافت روستا توسط غیربومیان	۰/۹۲۹۸۳	۷۴	احیای نقش کارکردی گذشته روستا	۰/۴۶۹۸۵	۴۸	تغییر الگوهای کشت در منطقه به سمت محصولات تجاری و پرسود	۰/۲۲۹۸۹	۲۲
کاهش برخی فعالیت‌های اقتصادی (مثل دامداری)	۰/۹۳۲۸۶	۷۵	افزایش تخریب و فرسایش پوشش گیاهی و خاک	۰/۴۸۵۶۲	۴۹	بهبود کیفی راه‌های ارتباطی موجود	۰/۲۳۹۵۳	۲۳
تغییر نسبت جنسی روستا (تغییر نسبت جنسی به نفع مردان)	۰/۹۴۲۴۹	۷۶	افزایش وقایع و مخاطرات زیست‌محیطی	۰/۵۰۱۵۰	۵۰	افزایش روابط مدیران محلی با مردم روستایی (مشاورکت دادن مردم در تصمیم‌گیری‌ها و مشورت با آن‌ها،...)	۰/۲۶۱۲۴	۲۴
شکل‌گیری الگوهای متنوع مالکیت و بهره‌برداری از مسکن (اجاره‌نشینی، رهن، تملک و ...)	۰/۹۶۴۶۲	۷۷	کمرنگ شدن ارزش‌های فرهنگی معمول (مذهبی، پوشش، آداب‌ورسوم)	۰/۵۱۸۸۰	۵۱	ورود الگوهای جدید گذران اوقات فراغت	۰/۲۶۸۹۱	۲۵

در جدول (۲)، بر اساس مقدار Q از نظر خبرگان، شاخص بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف با رتبه ۱، دارای بالاترین اهمیت در راستای بازساخت نواحی روستایی برخوردار می‌باشد. همچنین نتایج رتبه‌بندی شاخص‌ها بیانگر این واقعیت است که شاخص‌هایی که از نظر خبرگان نامناسب و دارای تأثیر کمتر بر بازساخت نواحی روستایی تشخیص داده شده بودند، در رتبه‌بندی بر اساس مدل ویکور نیز در رتبه پایین‌تری قرار گرفتند.

بحث

در این مطالعه در مجموع ۹۱ شاخص در ابتدا استخراج گردید، که پس از ارسال آن برای کارشناسان، از آن‌ها درخواست گردید با توجه به سابقه پژوهش و فعالیت در حوزه مطالعات روستایی، با ارزش‌گذاری شاخص‌ها در قالب طیف پنج گزینه‌ای لیکرت، به شاخص‌ها، امتیازی را اختصاص دهند. در مرحله بعد پس از دریافت پاسخ‌ها بنا بر نظر کارشناسان و متخصصان، تعدادی از شاخص‌ها که دارای همپوشانی با یکدیگر بودند حذف و برخی در یکدیگر ادغام گردیدند. در نهایت ۷۷ شاخص باقی ماند که آمارهای میانگین، میانه، مد، ضریب تغییرات و آزمون من‌ویتنی در مورد آن‌ها انجام شد، تا وضعیت اجماع نظر کارشناسان در ارتباط با شاخص‌ها مشخص گردد. در مرحله بعد، وضعیت اجماع نظر نشان داد که از بین ۷۷ شاخص، در رابطه با ۲۳ شاخص، اجماع نظر وجود ندارد و این شاخص‌ها برای بازساخت نواحی روستایی نامناسب یا کم‌اهمیت‌تر نسبت به سایر شاخص‌ها تشخیص داده شده‌اند. سپس به منظور ارزیابی میانگین ابعاد بازساخت روستایی از دیدگاه پاسخگویان، از آزمون تی تک نمونه‌ای استفاده شد تا در صورت وجود تفاوت، وزن تأثیرگذاری برای شاخص‌ها محاسبه شود. نتایج به‌دست‌آمده از آزمون تی تک نمونه‌ای روی نظر خبرگان و کارشناسان در مورد شاخص‌های مؤثر بر

بازساخت نواحی روستایی در ۵ بعد نشان داد که سطح معناداری با مقدار ۰/۰۱ در سطح آلفا ۰/۰۵ معنادار است. به عبارت دیگر از دیدگاه اعضای هیئت علمی و کارشناسان بین ابعاد پنج‌گانه مؤثر بر بازساخت نواحی روستایی تفاوت وجود دارد. همچنین مقایسه نظرات دو گروه اعضای هیئت علمی و کارشناسان در خصوص شاخص‌های بازساخت با استفاده از آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل بیانگر تفاوت سازه بازساخت در بین دو گروه اعضای هیئت علمی و کارشناسان است. مقایسه بین نظرات دو گروه کارشناسان با خبرگان دانشگاهی در خصوص شاخص‌های بازساخت در سطح کل نیز با استفاده از آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل، بیانگر عدم برابری واریانس گروه‌های مستقل اعضای هیئت علمی و کارشناسان در سازه بازساخت است. بدین معنا که سازه بازساخت در بین دو گروه اعضای هیئت علمی و کارشناسان تفاوت دارد.

در گام نهایی، امتیازات اختصاص یافته به شاخص‌ها در مدل ویکور قرار داده شد تا رتبه هر کدام از شاخص‌ها به دست آید. بدین ترتیب و بر اساس مدل ویکور و رتبه‌دهی از نظر ابعاد و شاخص‌های بازساخت، بهترین وضعیت مربوط به شاخص «بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف» است. و پس از آن شاخص «افزایش میزان استفاده از تکنولوژی‌های جدید در بازاریابی، تجارت و مبادله محصولات تولیدی» قرار گرفته است و شاخص شکل‌گیری الگوهای متنوع مالکیت و بهره‌برداری از مسکن (اجاره‌نشینی، رهن، تملک و ...) دارای پایین‌ترین رتبه است.

بر اساس یافته‌های حاصل، می‌توان این‌گونه بیان کرد که بازساخت مجموعه تحولات و تغییراتی گسترده است که ساختارهای شناخته شده و غالب پیشین را متحول نماید و فضاها را با معرف‌هایی جدید یا ساختارهایی متحول شده بازتولید نماید. عوامل و محرک‌های درونی و بیرونی بسیاری در قالب شاخص‌های بازساخت، ممکن است به صورت خود خواسته یا برنامه‌ریزی شده و یا گاه خودجوش سبب این تحولات و بازتولید فضا شوند. این عوامل دگرگونی و تغییرات ساختاری بسیاری را در روستاها به همراه داشته است، که می‌توان از آن با عنوان یکی از علل بازساخت روستایی یاد کرد.

نتیجه‌گیری

همان‌گونه که طرح مفهوم بازساخت در اواخر دهه ۱۹۷۰ با محتوای اقتصادی توانست نگرش‌های خود را در عمقی فراتر از تحلیل‌های اقتصادی، در ارتباط متقابل خصوصیات اجتماعی، فرهنگی و مکان‌های جغرافیایی بر فرآیند عملکرد بازساخت نشان دهد، نتایج نظرات مشارکت‌کنندگان در این تحقیق نیز نشان داد که بهبود رابطه اقتصادی روستا با شهرهای اطراف، به دلیل اینکه منجر به ارتباط متقابل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و غیره با سایر مکان‌ها از جمله شهر و تغییرات متأثر از محیط بیرونی (شهر) در ابعاد مختلف، طبق نظر اشاعه‌گرایان می‌گردد، لذا این شاخص در مقوله بازساخت روستاها بسیار با اهمیت و از تأثیرگذاری بالاتری برخوردار می‌باشد. از سوی دیگر هر یک از نظریات در مطالعات حوزه بازساخت، به عوامل و متغیرهای تأثیرگذار بر بازساخت در ابعاد مختلفی همچون اقتصادی، اجتماعی - فرهنگی و فضایی، اشاره کرده‌اند که به نوعی نقش عاملان و روابط پیچیده آن‌ها را در فضا مورد کاوش قرار می‌دهد، در تحقیق حاضر، مشارکت‌کنندگان، فرایندهای مختلف تغییر که از طریق روابط و عملکرد سکونتگاه‌ها در فضا ایجاد می‌شود، یعنی بعد فضایی، اهمیت بیشتری در بازساخت و تغییر فضای روستا قائل می‌باشند.

با توجه به اینکه در کشور ایران هنوز به مقوله بازساخت توجه چندانی نشده و تعداد پژوهش‌های علمی در این زمینه بسیار ناچیز است، همچنین از آنجاکه در برنامه‌های توسعه، بخصوص توسعه نواحی روستایی ایران، این موضوع مورد توجه قرار نگرفته است، از این رو تعیین و معرفی شاخص‌های مؤثر بر بازساخت نواحی روستایی می‌تواند راهگشای برنامه‌های

توسعه آینده باشد و دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها با استفاده از شاخص‌های معرفی شده، همچنین تجزیه و تحلیل شده توسط خبرگان، حرکت به سوی بازساخت را در ابعاد مختلف برنامه‌ریزی کنند.

حامی مالی

این اثر حامی مالی ندارد.

سهام نویسندگان در پژوهش

نویسندگان در تمام مراحل و بخش‌های انجام پژوهش سهم برابر داشتند.

تضاد منافع

نویسندگان اعلام می‌دارند که هیچ تضاد منافی در رابطه با نویسندگی و یا انتشار این مقاله ندارند.

تقدیر و تشکر

نویسندگان از همه کسانی که در انجام این پژوهش به ما یاری رساندند، تشکر و قدردانی می‌نمایند.

منابع

- ابراهیمی، اسماعیل. (۱۳۹۵). تبیین جایگاه مهاجرت معکوس در بازساخت روستاهای شمال اردبیل. *نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، ۸ (۴). ۱۹۲-۱۷۳.
- بامری، زبیده؛ پایدار، ابوذر و طولابی‌نژاد، مهر شاد. (۱۳۹۸). احیای معیشت پایدار روستاهای سنتی از طریق توسعه گردشگری. *جغرافیا و آمایش شهری-منطقه‌ای*، ۹ (۳۲). ۷۸-۵۹. doi: 10.22111/gajj.2019.4961
- پاکشیر، عبدالرضا و صرافی، مظفر. (۱۳۸۶). عوامل مؤثر بر فرآیند بازساخت کالبدی کلان‌شهر، مورد پژوهی؛ محدوده شمال غرب شیراز ۱۳۵۷-۱۳۸۳. *پژوهشنامه علوم انسانی*، ۵۳، ۳۸۱-۴۰۴.
- حاجی‌نژاد، علی؛ پایدار، اباذر و بیاد، حبیب‌الله (۱۳۹۵). تحلیل روند تغییرات و تحولات روستاهای دهستان دلفاراد با تأکید بر نقش شهر جیرفت. *پژوهش‌های روستایی*، ۷ (۲). ۳۶۰-۳۴۷. doi:10.21859/jjr-07026
- حسین‌زاده، مهناز و مولوی‌عرب‌شاهی، سو سن. (۱۳۹۷). توسعه پایدار گردشگری در روستای ایبانه با استفاده از رویکرد پویایی سیستم. *گردشگری و توسعه*، ۷ (۳). ۱۹۴-۱۷۳. doi:10.22034/jtd.2018.81148
- رمضان‌زاده لسبویی، مهدی، تبریزی، نازنین و ضیمران، محمدرضا (۱۳۹۸). توسعه گردشگری و بازساخت در مقاصد گردشگری مطالعه موردی: شهر شیراز. *مدیریت شهری و روستایی*، ۵۵، ۴۴-۲۷.
- رحمانی‌فضلی، عبدالرضا و پریشان، مجید. (۱۳۸۸). تحولات ساختاری-کارکردی پس از تبدیل نقاط روستایی به شهر (مورد: شهر کانی‌سور- شهرستان بانه). *تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی*، ۹ (۱۲). ۱۲۸-۱۰۱.
- رضوانی، محمدرضا و فرهادی، صامت. (۱۳۹۰). جغرافیای روستایی (فرآیندها، واکنش‌ها و تجربه‌های بازساخت روستایی)، چاپ اول ۱۳۹۰، انتشارات دانشگاه تهران، تهران.
- زارعی، مرضیه؛ زارعی، مجتبی و عقیلی، حسام‌الدین. (۱۳۹۴). تجدید حیات کالبد روستا به کمک صنعت گردشگری، دومین همایش ملی گردشگری. سرمایه‌های ملی و چشم‌انداز آینده. اصفهان.
- سعیدی، عباس و ایمانی، بهرام. (۱۳۹۳). نقش عوامل و نیروهای درونی و بیرونی در روند دگردیسی کالبدی-فضایی سکونتگاه‌های روستایی پیرامون شهر اردبیل. *جغرافیا (فصلنامه علمی-پژوهشی و بین‌المللی انجمن جغرافیای ایران)*، ۱۲ (۴۰). ۲۸-۷.

- سعیدی راد، مجید و عزیزپور، فرهاد. (۱۴۰۱). پیدایش‌های کلیدی مؤثر بر باز ساخت نظام فعالیت مناطق روستایی در دوران پسا کرونا مورد: روستاهای بخش مرکزی شهرستان ری. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۱۱(۳)، ۲۲۷-۲۵۱.
- شاهسوند اینانلو، سعید. (۱۳۹۶). تحلیل اثرات کارآفرینی گردشگری: در باز ساخت اقتصاد روستایی مطالعه موردی: سکونتگاه‌های روستایی شهرستان آوج. استاد راهنما: منیژه احمدی، استاد مشاور، جمشید عینالی، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی-گرایش اقتصاد فضا.
- صدیالی، محسن؛ رحمانی، بیژن، سعیدی، عباس و توکلی نیا، جمیله. (۱۳۹۳). تحولات ساختاری - کارکردی فضاهای روستایی در ایران و اثرات آن بر توسعه بافت در نواحی روستایی. مورد پژوهی: روستاهای جوانمردی و باغبهزاد، شهرستان لردگان. مدیریت شهری، ۱۳(۳۵)، ۲۰۱-۲۱۷.
- علی اکبری، اسماعیل؛ طالشی، م صطفی و حاج‌امینی، نیره. (۱۳۹۴). نقش اقتصاد محلی در جریان مازاد و باز ساخت نظام شبکه منطقه‌ای مورد: استان کرمان. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۴(۱۳)، ۹۲-۷۱. doi:10.18869/acadpub.serid.4.13.71
- علیائی، محمدصادق و عزیززی، سمیه. (۱۳۹۸). عوامل مؤثر بر تحولات کارکرد اقتصادی سکونتگاه‌های روستایی در شهرستان ری. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۸(۱)، ۲۳۸-۲۲۳.
- قاسمی سیانی، محمد، افراخته، حسن، ریاحی، وحید و عزیزپور، فرهاد. (۱۳۹۷). تبیین تحولات ساختاری-کارکردی سکونت و مسکن روستایی مطالعه موردی: بخش بن‌رود و جلگه شهرستان اصفهان. *برنامه‌ریزی توسعه کالبدی*، ۳(۶)، ۴۷-۶۴.
- کاظمی چسمرک، زینب؛ جلالیان، حمید و زنگانه، احمد. (۱۳۹۸). تحلیل تحولات ساختاری - کارکردی روستاهای در حال گذار شهرستان ایوان. *برنامه‌ریزی توسعه کالبدی*، ۶(۴)، ۴۱-۲۷. doi:10.30473/psp.2020.6586
- کروبی، مهدی و بذرافشان، شیما. (۱۳۹۴). توسعه گردشگری و تغییر الگوهای فرهنگی در نواحی روستایی (مورد مطالعه: روستای آسیابسر، شهرستان بهشهر، استان مازندران). *تحقیقات فرهنگی ایران*، ۸(۲)، ۹۴-۷۳.
- لشگری تفرشی، احسان. (۱۳۹۵). جستاری در شناخت نظری مفهوم جغرافیای فرهنگی در چارچوب مکتب سازه‌نگاری. *مطالعات جغرافیایی مناطق خشک*، ۷(۲۵)، ۹۵-۱۰۹.
- لشگری تفرشی، احسان. (۱۳۹۶). واکاوی رهیافتی نوین در شناخت نظری رابطه سیاست و فضای جغرافیایی در چارچوب مکتب ساختارگرایی. *تحقیقات جغرافیایی*، ۳۲(۱)، ۲۳-۹.
- لشگری تفرشی، احسان. (۱۳۹۸). تبیین جایگاه نسبیت‌گرایی معرفتی در شناخت اثرات سیاست در تولید فضای جغرافیایی. *پژوهش‌های جغرافیای سیاسی*، ۳(۴)، ۱۱۴-۹۳.
- محمودی، حمیده، رجبی، مریم و رومیانی، احمد. (۱۳۹۷). بررسی نقش گردشگری در توسعه و باز ساخت مناطق روستایی (منطقه خارقان، شهر اوج)، *جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای*، ۱۶(۲)، ۲۶-۱.
- مشکینی، ابوالفضل و رحیمی، حجت‌الله. (۱۳۹۲). تحلیل مفاهیم فضا و دولت در نظریه دولت و شهرنشینی در ایران. *برنامه‌ریزی و آمایش فضا*، ۱۷(۴)، ۸۷-۱۱۰.
- نصیری مقدم، منوچهر و خوش‌سیمه، صدیقه. (۱۳۹۴). گردشگری روستایی راهبردی برای توسعه پایدار در بخش خورگام شهرستان رودبار. *جغرافیای فضای گردشگری*، ۴(۱۴)، ۱۱-۱.
- نوری‌نژاد، حامد. (۱۳۸۹). حفاظت و باززنده‌سازی بناها و بافت‌های با ارزش روستایی «ارتباط میان مکان‌های میراثی و صنعت گردشگری». *مسکن و محیط روستا*، ۲۹(۱۳۲)، ۴۶-۳۹.
- هادی‌پور، مرضیه؛ لاسمی‌پور، رباب و اسماعیلی، آسیه. (۱۳۹۴). مدیریت مشارکتی گردشگری روستایی و نقش آن در توسعه پایدار. سومین همایش ملی گردشگری. جغرافیا و محیط‌زیست پایدار. همدان.

References

- Ali Akbari, I., Taleshi, M., & Haj Amini, N. (2014). The role of local economy in the process of surplus and reconstruction of the regional network system case: Kerman province. *Space economy and rural development*, 4 (3), 71-92. [inPersian]
- Bameri, Z., Paydar, A., & ToolabiNejad, M. (2018). Revival of sustainable livelihood of traditional villages through tourism development. *Geography and urban-regional analysis*, 9 (32), 59-78. [inPersian]
- Boudiaf, B. (2019). The impact of the tourism on the revitalization of the historical center. Conference. *International Conference on Protecting Cultural Heritage of the Muslim World*, Ircica and Isesco, 1st & 2nd November 2017, Istanbul, Turkey, At: Turkey, 1-30.
- Bu, X., Pu, L., Shen, C., Xie, X., Xu, C. (2020). Study on the Spatial Restructuring of the Village System at the County Level Oriented toward the Rural Revitalization Strategy: A Case of Jintan District, Jiangsu Province. *Land*, 9 (478), 1-14. doi.org/10.3390/land9120478
- Cambridge Advanced Learner's Dictionary. (2003). Cambridge University.
- Ebrahimi, I. (2015). Explaining the role of reverse migration in the reconstruction of the villages in the north of Ardabil. *New attitudes in human geography*, 8 (4), 173-192. [inPersian]
- György, M., & Randelli, F. (2022). The evolution of rural areas influenced by large-scale farming: four case studies from Hungary. *Geojournal*, 87 (2), 99–110. doi:10.1007/s10708-020-10245-w
- Hadipour, M., Lasemipour, R., & Esmaili, A. (2014). Participatory management of rural tourism and its role in sustainable development. The third national tourism conference. *Geography and sustainable environment*, Hamedan. [inPersian]
- Hajinejad, A., Paidar, A., & Bayad, H. (2016). Examination of the Trend of Changes in Rural Areas of Dalfard Rural district with Emphasis on the Role of Jiroft City. *Journal of Rural Research*, 7(2), 344-361. [inPersian]
- Hosseinzadeh, M., & Molavi Arabshahi, S. (2017). Sustainable development of tourism in Abyaneh village using system dynamics approach. *Tourism and development*, 7(3), 173-194. [inPersian]
- Huang, Y., C.M. Hui, E., Zhou, J., Lang, W., Chen, T., & Li, X. (2020). Rural Revitalization in China: Land-Use Optimization through the Practice of Place-making. *Land Use Policy*, 97 (1), 1-11. doi.org/10.1016/j.landusepol.2020.104788
- Jó'zwiak, M., Sieg, P., & Posadzińska, I. (2022). Revitalization of Mill Island Cultural Facilities as a Factor of the Region's Attractiveness and Competitiveness. *Sustainability*, 14 (12), 6997, 1-19. doi.org/10.3390/su14126997
- Karobi, M., & Bazarafshan, S. (2014). Development of tourism and change of cultural patterns in rural areas (study: Asiabsar village, Behshahr city, Mazandaran province). *Iranian cultural research*, 8 (2), 73-94. [inPersian]
- Kazemi Chamsourak, Z., Jalalian, H., & Zanganeh, A. (2019). Analyzing structural-functional changes in transitioning villages of Ivan city. *Journal of Physical Development Planning*. 6 (4), 27-41. [inPersian]
- Kong, X., Liu, D., Tian, Y., & Liu, Y. (2021). Multi-objective spatial reconstruction of rural settlements considering intervillage social connections. *Journal of Rural Studies*, 84, 254-264.
- Lashgari Tafreshi, E. (2015). A research on the theoretical understanding of the concept of cultural geography in the framework of the constructivist school. *Geographical studies of dry areas*, 7 (25), 95-3. [inPersian]
- Lashgari Tafreshi, E. (2017). Analysis of a New Approach to Understanding the Relationship Between Politics and Geographical Space in the School of Structuralism. *Geographical research*, 32 (1), 9-23. [inPersian]
- Lashgari Tafreshi, E. (2018). Explaining the position of epistemological relativism in understanding the effects of politics in the production of geographical space. *Political geography research*, 3 (4), 93-114. [inPersian]

- Li, ZH. (2022). The Correlation Effects and Mechanisms of Rural Restructuring and Transformation: A Case Study of the Jiangnan Plain in China. *Sustainability*, 15 (1), 395, 1-18. doi.org/10.3390/su15010395
- Mahmoodi, H., Rajabi, M., & Roomyani, A.. (2017). Investigating the role of tourism in the development and reconstruction of rural areas (Kharghan region, Oj city). *geography and regional development*, 16 (2), 1-26. [inPersian]
- Mao, Y.L., Ni, M.D., & Shi, Y.F. (2020). Research on the planning strategies of the urban village reconstruction based on the concept of "Urban Regeneration". 56th ISOCARP World Planning Congress in Doha, *Qatar International Society of City and Regional Planner*, 1-15.
- Meshkini, A., & Rahimi, H.a. (2014). Analysis of the concepts of space and state in the theory of state and urbanization in Iran. *Space planning and preparation*. 17(4), 87-110. [inPersian]
- Nasiri Moghadam, M., & Khosh Sima, S. (2014). Rural tourism is a strategy for sustainable development in Khorgam section of Roodbar city. *Geography of tourism space*, 4 (14), 1-11. [inPersian]
- Noorinejad, H. (2010). Protection and revitalization of valuable rural structures and textures "Connection between heritage places and tourism industry". *Housing and village environment*, 29 (132), 39-46. [inPersian]
- Oliaei, M.S., & Azizi, S. (2018). Factors affecting the changes in the economic function of rural settlements in Ray city. *Space economy and rural development*, 8 (1), 223-238. [inPersian]
- Pakshir, A. R., & Sarafi, M. (2007). factors affecting the physical reconstruction process of the metropolis, a case study of the northwest region of Shiraz, 1383-1357. *Journal of humanities*, 53, 381-404. [inPersian]
- Paola Pola, A.. (2019). When Heritage Is Rural: Environmental Conservation, Cultural Interpretation and Rural Renaissance in Chinese Listed Villages. *Built Heritage*, 3 (2), 64-80. doi:10.1186/BF03545728
- Pettersson, Ö. (2002). Socio-Economic Dynamics in Sparse Regional Structures. *Department of Social and Economic Geography*, Umeå University, Umeå, ID: 126723707.
- Qassemi Siani, M., Afarakhteh, H., Ryahi, V., & Azizpour, F. (2018). Explaining structural-functional changes of rural residency and housing (Case study: BonRoud and Julgeh division, Isfahan county). *Physical development planning*, 3 (6), 47-64. [inPersian]
- Rahmani Fazli, A., R., & Parishan, M. (2009). Structural-functional transformations after turning rural areas into cities (Case: Kanisur city - Baneh city). *Applied Research of Geographical Sciences*, 9 (12), 101-128. [inPersian]
- Ramzanzadeh Lesboi, M, Tabrizi, N., & Zamiran, M. R. (2019). Tourism development and reconstruction in tourist destinations, a case study: Shiraz city. *Urban and rural management*, 55, 27-44. [inPersian]
- Reichert-Schick, A. (2018). The village as a hotel. Tourism-oriented revitalisation of rural settlements: a good practice concept for European peripheries? 198-228.
- Rezvani, M. R., & Farhadi, S. (2013), *Rural Geography (processes, reactions and experiences of rural reconstruction)*. first edition, 2013, Tehran University Press, Tehran. [inPersian]
- Saidi Rad, M., & Azizpour, F. (1401). Key drivers effective in rebuilding the activity system of rural areas in the post-corona era, Case: Villages in the central part of Ray County. *Space economy and rural development*, 11 (3), 251-227. [inPersian]
- Saidi, A., & Imani, B. (2013). The role of internal and external factors and forces in the physical-spatial transformation process of rural settlements around Ardabil city. *Geography (scientific-research and international quarterly of the Iranian Geography Association)*, 12 (40), 7-28. [inPersian]
- Seidali, M., Rahmani, B., Saeedi, A., & Tavakolinia, J. (2014). Structural-functional changes of rural spaces in Iran and its effects on the development of the fabric in rural areas. Research case: Javanmardi and Baghbehzad villages, Lordegan city. *Urban Management*, 13 (35), 201-217. [inPersian]
- Shahsavand Inanloo, S. (2016). Analysis of the effects of tourism entrepreneurship: in the reconstruction of the rural economy, a case study: the rural settlements of Avaj city. Supervisor: Manijeh Ahmadi, consultant professor, Jamshid ainali, master's thesis in the field of geography and rural planning-spatial economy orientation. [inPersian]

- Soja, E., Morales, R., & Wolff, G. (1983). Urban restructuring: an analysis of social and spatial change in Los Angeles. *Economic Geography*, 59 (2), 195-230. doi.org/10.2307/143613
- Song, L., Junmei, L., Xiaofang, R., & Hai, ZH. (2020). Research review on the rural reconstruction influenced by tourism. *Journal of Chinese Ecotourism*, 11 (3), 315-331. doi: 10.12342/zgstly.20210026
- Su, X. (2018). Reconstructing Tradition: Heritage Authentication and Tourism-Related Commodification of the Ancient City of Pingyao. *Sustainability*, 10 (3), 670, 1-18. doi:10.3390/su10030670
- Tamaki, K., & Ichinose, T. (2019). Sustainable tourism industry and rural revitalization based on experienced nature and culture tourism: Case study of international regional tourism by SDGs linking urban and rural areas. *Journal of Global Tourism Research*, 4 (2), 111-116. doi.10.37020/jgtr.4.2_111
- Tao, H., Huang, ZH., & Run, F. (2018). Rural Tourism Spatial Reconstruction Model from the Perspective of ATV: A Case Study of Mufu Township, Hubei Province, China. *Sustainability*, 10 (8), 2675, 1-16. doi. 10.3390/su10082675
- Tu, Sh., Long, H., Zhang, Y., Ge, D., & Qu, Y. (2018). Rural restructuring at village level under rapid urbanization in metropolitan suburbs of China and its implications for innovations in land use policy. *Habitat International*, 77, 143-152. doi.org/10.1016/j.habitatint.2017.12.001
- Wang, M., Yu, B., Zhuo, R., Li, ZH. (2022). A Geographic Analysis on Rural Reconstruction-Transformation-Revitalization: A Case Study of Jiangnan Plain in China. *Land*, 11 (5), 616, 1-25. doi.org/10.3390/land11050616
- Xue, L. (2015). Rural tourism and the reconstruction of rural identity in china. The Pennsylvania State University the Graduate School College of Health and Human Development, 1-148. https://etda.libraries.psu.edu/files/final_submissions/10963
- Xuyan, Y.g., & Na, G. (2021). Study on the Sustainability of Rural Tourism under the Background of Rural Revitalization. International Conference on Tourism, *Economy and Environmental Sustainability* (TEES 2021), E3S Web Conf, 251, 1-4. doi.org/10.1051/e3sconf/202125102075
- Yansui, LIU., Yuzhu, Z., & Yuanyuan, Y. (2020). China's rural revitalization and development: Theory, technology and management. *Journal of Geographical Sciences*, 30 (12), 1923-1942. doi:10.1007/s11442-020-1819-3
- Yu, Z. (2020). A Study on the Realistic Path of Tourism Industry Helping Rural Rejuvenation -Taking Shaanxi Rural Tourism Demonstration Village as an example. *E3S Web of Conferences*, 235, 1-6.
- Ž. Đorđević, D., Šušić, V., & Janjić, I. (2019). perspectives of development of rural Tourism of the republic of Serbia. *Economic themes*, 57 (2), 219-232. doi:10.2478/ethemes-2019-0013
- Zarei, M., Zarei, M., & Aghili, H.O. (2014). *Revitalization of the village body with the help of the tourism industry*. the second national tourism conference. *National capital and future perspective*. Isfahan, [inPersian]
- Zhon, X. (2020). Research on Rural Cultural Space Reconstruction Based on the Theory of Space Production. *International Conference on Agricultural Science and Technology and Food Engineering*, 189, 1-4. doi.org/10.1051/e3sconf/202018901001